

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1974/2006,

15. detsember 2006,

milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad

(ELT L 368, 23.12.2006, lk 15)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Komisjoni määrus (EÜ) nr 434/2007, 20. aprill 2007	L 104	8	21.4.2007
► <u>M2</u>	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1236/2007, 22. oktoober 2007	L 280	3	24.10.2007
► <u>M3</u>	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1175/2008, 27. november 2008	L 318	6	28.11.2008
► <u>M4</u>	Komisjoni määrus (EÜ) nr 363/2009, 4. mai 2009	L 111	5	5.5.2009
► <u>M5</u>	Komisjoni määrus (EÜ) nr 482/2009, 8. juuni 2009	L 145	17	10.6.2009
► <u>M6</u>	Komisjoni määrus (EL) nr 108/2010, 8. veebruar 2010	L 36	4	9.2.2010

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1974/2006,

15. detsember 2006,

milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad

EUROOPA ÜHENDUSE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 20. septembri 2005. aasta määrust (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta, ⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 5 lõiget 6, artikli 19 lõike 2 teist lauset, artikli 32 lõike 1 punkti b, artikli 66 lõike 3 kolmandat lõiku, artikli 70 lõiget 1 ja artiklit 91,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrusega (EÜ) nr 1698/2005 on kehtestatud EAFRD antavate maaelu arengu toetuste ühtne õiguslik raamistik kogu ühenduse jaoks. Õiguslikku raamistikku peaksid täiendama üksikasjalikud rakenduseeskirjad.
- (2) Kooskõla tagamiseks ühise põllumajanduspoliitika muudest rahastamisvahenditest rahastatavate meetmetega on vaja määratleda üksikasjalikud sätted maaelu arengu toetustega seotud erandide kohta, eelkõige sätted, milles käsitletakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 5 lõikes 6 osutatud erandeid. Maaelu arengu investeerimistoetuste andmisel tuleb arvesse võtta sektorite piiranguid ning vältida liigse tootmisvõimsuse loomist asjaomastes sektorites.
- (3) On vaja määratleda riiklike strateegiakavade ajakohastamise sisu, korda ja ajastamist käsitlevad eeskirjad.
- (4) Selleks, et liikmesriigid ja komisjon saaksid kiiresti ning tõhusalt kehtestada programmitöö uue raamistiku, tuleb määratleda tähtsajad komisjonile esitatud maaelu arengu programmide kinnitamiseks.
- (5) Maaelu arengu programmide esitamise ja läbivaatamise kohta tuleb sätestada üksikasjalikud eeskirjad. Selleks, et soodustada maaelu arengu programmide koostamist ning nende ülevaatamist ja kinnitamist komisjoni poolt, tuleks kehtestada kõnealuste programmide ülesehitust ja sisu käsitlevad ühised eeskirjad, eelkõige määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 16 sätestatud nõuete alusel. Lisaks sellele tuleks kehtestada erisätted määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 15 lõikes 3 osutatud riiklike raamistike kohta.
- (6) Komisjoni otsusega tuleb vastu võtta vaid muudatusettepanekud, millega kaasnevad olulised muudatused programmides, EAFRD vahendite ümberpaigutamised programmi telgede vahel ja muudatused EAFRD kaasrahastamise määrades. Muude muudatusettepanekute üle peaksid otsustama liikmesriigid ja teavitama neist komisjoni. Tuleb kehtestada selliste teatiste kinnitamise kord.
- (7) Tõhusa ja korrapärase seire tagamiseks peaksid liikmesriigid muutma komisjonile kättesaadavaks oma programmdokumentide elektroonilise konsolideeritud ja ajakohastatud versiooni.
- (8) Määruses (EÜ) nr 1698/2005 on sätestatud noortele põllumajandustootjatele toetuse andmise tingimused. Täpsustada tuleks, mis tähtsajaks kõnealused tingimused peaksid täidetud olema, sh tuleks täpsustada ajavahemik, mille liikmesriigid võivad anda teatavatele

⁽¹⁾ ELT L 277, 21.10.2005, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EC) nr 1463/2006 (ELT L 277, 9.10.2006, lk 1).

▼B

abisaaajatele kutseoskusi ja pädevust käsitleva tingimuse täitmiseks. Kuna toetuse andmine noortele põllumajandustootjatele eeldab, et noor põllumajandustootja on esitanud äriplaani, siis tuleb kehtestada noore põllumajandustootja jaoks üksikasjalikud eeskirjad äriplaani koostamise ja sellega ettenähtu täitmise kohta.

- (9) Seoses ennetähtaegselt pensionile jäämise toetamise tingimustega tuleb lahendada eriprobleemid, mis tekivad, kui põllumajandusettevõtte annavad üle mitu inimest või rentnik. Üleandja mittetuluslik põllumajandustegevus ei tohiks olla ühise põllumajanduspoliitika raames abikõlblik.
- (10) Määratleda tuleks oskused ja vahendid, mis peaksid olema ametiasutustel ja organitel, kes on valitud pakkuma abikõlblikke nõuandeteenuseid põllumajandusettevõtetele.
- (11) Seoses juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste loomise toetamisega tuleks sätestada toetuse järkjärgulise vähendamise meetodid.
- (12) Seoses põllumajandusettevõtete moderniseerimiseks ettenähtud investeeringutega, et täita hiljuti kasutusele võetud ühenduse nõudeid ja sel juhul, kui noored põllumajandustootjad peaksid täitma kehtivaid nõudeid, tuleb määrata tähtpäev, mis ajaks peab täitma konkreetseid nõudeid.
- (13) Seoses metsade majandusliku väärtuse parandamiseks ettenähtud investeeringutega tuleb määratleda metsamajandamiskavad ja sätestada abikõlblike investeeringute liigid. Kavad tuleb koostada kooskõlas 2.–4. juunini 1998 Lissabonis toimunud Euroopa metsade kaitset käsitleva kolmanda ministrite konverentsi resolutsiooni L2 ⁽¹⁾ 2. lisas (“Metsade säästva majandamise üleeuroopalised kriteeriumid, näitajad ja tegevusjuhised”) sätestatud metsade säästva majandamise üleeuroopaliste tegevusjuhistega.
- (14) Seoses põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmiseks ettenähtud investeeringutega, et täita hiljuti kasutusele võetud ühenduse nõudeid mikroettevõtete kohta, tuleb määrata tähtpäev, mis ajaks peab täitma konkreetseid nõudeid. Tuleb kindlaks määrata, mille alusel eristada puiduga seotud investeeringuid, millele kohaldatakse määruses (EÜ) nr 1698/2005 sätestatud toetusmäärasid, muudest puidusektori investeeringutest.
- (15) Seoses uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogia arendamise alase koostööga põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris, tuleb määratleda soovituslikud abikõlblikud kulud.
- (16) Seoses nõuete täitmisega peaksid liikmesriigid kohandama põllumajandustootjatele antava toetuse määra nõude kohta, arvestades seda, kui raske on nõuet täita, kusjuures investeerimiskulud ei tohiks olla abikõlblikud.
- (17) Seoses toidukvaliteedikavas osalevate põllumajandustootjate toetamisega tuleb määratleda ühenduse kavad ja riiklike kavade kriteeriumid, toetusega seotud tooted ja püsikulude liigid, mida võib toetuse summa arvutamisel arvesse võtta.
- (18) Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 33 osutatud edendamismeetmete ning nõukogu 19. detsembri 2000. aasta määruses (EÜ) nr 2826/2000 (põllumajandustoodete ja -saaduste teavitamis- ja müügiesenduste kohta siseturul) ⁽²⁾ sätestatud teavitamis- ja müügiesenduste korra vastastikuse täiendavuse tagamiseks tuleks kehtestada kvaliteettoodete edendamise üksikasjalikud nõuded, eelkõige seoses abisaajate ja abikõlblike tegevustega. Lisaks sellele ei tohiks maaelu arengu toetuse saamiseks abikõlblikud olla määruse (EÜ) nr 2826/2000 alusel toetatavad teavi-

⁽¹⁾ http://www.mcpfe.org/mcpfe/resolutions/lisbon/resolution_12a2.pdf

⁽²⁾ EÜT L 328, 23.12.2000, lk 2. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 2060/2004 (ELT L 357, 2.12.2004, lk 3).

▼B

- tamis- ja müügi edendusemeetmed, et vältida topeltrahastamise ohtu.
- (19) Seoses elatuspõllumajandusettevõtete toetamisega tuleks üksikasjalikult määratleda äriplaanide sisu ja nende rakendamise tingimused.
- (20) Seoses Malta tootjarühmade toetamisega tuleks sätestada erieeskirjad, et arvestada Malta põllumajandussektori eriomadusi.
- (21) Seoses vähemsoodsate piirkondade toetamisega jääb asutamislepingu artiklis 37 sätestatud korra kohaselt vastu võetava nõukogu akti alusel ja kooskõlas määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikliga 93 kuni 31. detsembrini 2009 kehtima nõukogu 17. mai 1999. aasta määrusega (EÜ) nr 1257/1999 (Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) toetuse kohta maaelu arendamiseks ning teatavate määruste muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta) ⁽¹⁾ loodud toetuste süsteem. Sellepärast tuleks endiselt kohaldada komisjoni 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 817/2004 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/1999 (Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi (EAGGF) toetuse kohta maaelu arendamiseks) kohaldamiseks) ⁽²⁾ artiklit 11 kuni nõukogu võtab vastu asjaomase akti.
- (22) Vältida tuleks ühelt poolt põllumajandustootjatele makstava nõuetega vastavusse viimise toetuse ja teiselt poolt Natura 2000ga seotud toetuste kattumist.
- (23) Seoses põllumajandusliku keskkonnatoetuse ja loomade heaolu toetusega peaks miinimumnõuetega, mida abisaajad peaksid seoses põllumajanduskeskkonda ja loomade heaolu käsitlevate eri kohustustega täitma, tagatama toetuste tasakaalustatud kohaldamine, mille puhul arvestatakse eesmärke ja mis peaks seetõttu kaasa aitama maaelu säästvate arengule. Sellega seoses peaks olulisel kohal olema kohustusest tulenevate lisakulude, saamata jäänud tulude ja võimalike tehingukulutuste arvutamismeetodite kehtestamine. Kui kohustused põhinevad sisendite piirangutel, tuleb toetust anda vaid juhul, kui kõnealuseid piiranguid on võimalik hinnata nii, et saadakse mõistlik kinnitus kohustuse täitmise kohta.
- (24) Seoses põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise toetamisega tuleks üksikasjalikult sätestada abikõlblikud tegevused ja abisaajate kirjeldus. Vältida tuleks kattumist põllumajandusliku keskkonnatoetusega ning seda, et toetust antakse tegevustele, mis on abikõlblikud teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustustegevuse raamprogrammi raames.
- (25) Määratleda tuleks vähetootlikud investeeringud, mis on suunatud põllumajandusmaa säästvate kasutamisele.
- (26) Selleks, et tagada ühtne lähenemine metsandusmeetmete puhul, on vajaduse korral vaja kasutada ühtset metsa ja metsamaa määratlust. Kõnealune määratlus peaks olema kooskõlas ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni ning Eurostati poolt 2005. aasta maailma metsandusressursside hinnangus kasutatud määratlusega. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 42 lõike 1 kohaselt mitteabikõlblikud metsad ja metsastunud alad tuleks täpsemalt määratleda.
- (27) Kehtestada tuleks põllumajandusmaa metsastamise toetamise üksikasjalikud tingimused, eelkõige seoses metsastamisele kuuluva maa, rajamiskulude, põllumajandustootja ja kiirekasvuliste liikide määratlemisega.

⁽¹⁾ EÜT L 160, 26.6.1999, lk 80. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1698/2005.

⁽²⁾ ELT L 153, 30.4.2004, lk 30. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 1360/2005 (ELT L 214, 19.8.2005, lk 55).

▼B

- (28) Seoses põllumajandusmaa toetamisega, millele rajatakse esmakordselt agrometsandussüsteemid, peaksid liikmesriigid teatavaid parameetreid arvestades määratlema puude suurima istutamistihe-duse.
- (29) Seoses metsanduspotentsiaali taastamise ja ennetustegevuse toeta-misega kõrge või keskmise metsatulekahjuriskiga metsades peaks toetus sõltuma vastavusest liikmesriikide koostatud tulekaitseka-vadele. Metsatulekahjuvastaste ennetusmeetmete määratlemiseks tuleks tagada ühtne lähenemisviis.
- (30) Seoses määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 50 lõigetes 5 ja 6 kindlaksmääratud aladega tuleks täpsustada kõnealuste alade kindlaksmääramise tingimused. Tuleks olla ettevaatlik ja vältida metsastamise kahju bioloogilisele mitmekesisusele või muu kesk-konnakahju tekitamist.
- (31) Selleks, et määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 50 punktides a ja i viidatud mittepõllumajandusliku tegevuse suunas mitmekesista-mise meedet hakataks rakendama sobilikul viisil tuleks anda ammendav definitsioon sama määruse artiklis 53 viidatud põllu-majandustootja majapidamise liikmele.
- (32) Toetust saav avaliku ja erasektori partnerlus, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 59 punktis e, peaks vastama teatavatele üksikasjalikele tingimustele.
- (33) Seoses *Leader*-teljega peaks kohalike tegevusrühmade valimise kord olema läbipaistev ja sisaldama konkurssi, millega tagatakse see, et toetuse saajateks valitakse kohalikul tasandil asjakohased ja kvaliteetsed arengustrateegiad. Sõltuvalt kohalikest tingimustest tuleb üldreeglina sätestada kohalike tegevusrühmade kaetavate alade elanikkonna miinimum- ja maksimumsuurus.
- (34) Kohalike arengustrateegiate võimalikult laia rakendamise võimaldamiseks tuleks piirata kohalike tegevusrühmade jooksevkulude toetamist.
- (35) Kohalike tegevusrühmade rakendatavad koostööprojektid peaksid vastama teatavatele tingimustele. Komisjoni ja liikmesriikide vahel tuleks kehtestada kooskõlastatud menetlus, et soodustada riigiüleste koostööprojektide valimist.
- (36) Seoses tehnilise abiga tuleks sätestada lähenemiseesmärgi koha-selt abikõlblike piirkondi ja muid piirkondi hõlmavate maaelu arengu programmide kaasrahastamiskord ning riikliku maaeluvõr-gustiku loomise üksikasjalikud võimalused ja tähtaeg.
- (37) Kehtestada tuleks mitut meedet hõlmavad eeskirjad, eelkõige seoses järgmisega: ühendmeetmete rakendamine, investeerimis-meetmed, põllumajandusettevõtte üleandmine ajavahemikul, mille kohta on võetud kohustus, millest sõltub toetuse saamine, põllumajandusettevõtte maa pindala suurendamine ning eri liiki vääramatu jõu või erandlike asjaolude määratlemine.
- (38) Liikmesriigid peaksid astuma kõik vajalikud sammud ja raken-dama piisavad sätted, et tagada kõikide maaelu arengu alaste meetmete kontrollitavus. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende kontrollimiskord annab piisava kinnituse abikõlblikkuse kriteeriu-mide ja muude kohustuste täitmise kohta. Eelkõige seoses teata-vate meetmetega seotud maksete arvutamiseks peaksid liikmes-riigid asjakohaste teadmiste ja oskustega tõendama arvutuste piisavust ja õigsust.
- (39) Vajaduse korral tuleks sätestada laenu intressitoetusi ja teatavat liiki finantskorraldusi käsitlevad üksikasjalikud eeskirjad. Tõhusa ja ühtse juhtimise tagamiseks tuleks samuti sätestada tingimused, millistel korraldusasutused võivad kohaldada standardkulusid ja käsitada mitterahalisi toetusi abikõlblike kulutustena. Selleks et tagada investeerimismeetmete parem suunatus, tuleks kättesaada-

▼B

vaks teha abikõlblike kulutuste määratlemise ühiseeskirjad. Ühtsed reeglid oleks vajalikud ka juhul, kui liikmesriikide pädevad asutused otsustavad maksta investeringutoetusesaajatele ettemakseid.

- (40) Selleks, et tagada vastavus riigiabieskirjadele ja -korrale, tuleks sätestada erisätted teatavate EAFRD kaasrahastatavate meetmete ja riikliku lisarahastamise kohta.
- (41) Selleks, et tagada EAFRDst toetatavatest maaelu arengu meetmetest teavitamine, peaksid maaelu arengu programmid sisaldama teavitamiskava, mille sisu tuleks täpsustada. Selleks et tagada sidusaim lähenemine, peaksid korraldusasutuste ja abisaajate kohustused olema kõnealuses valdkonnas määratletud.
- (42) Selleks, et suurendada EAFRD toetuste kasutamise läbipaistvust peaks liikmesriigid iga aasta avaldama elektroonilises vormis või muul viisil toetusesaajate nimekirja, tegevuste nimetused ja tegevustele eraldatud riiklike panuste summad. Nimetatud informatsiooni laiemale avalikkusele kättesaadavaks tegemisega soovitakse suurendada ühenduse maaelu arengu vallas läbiviidud tegevuste läbipaistvust, tõhustada asjakohaste riiklike vahendite usaldusväärset finantsjuhtimist ja eriti tugevndada kontrolli riigiraha kasutamise üle hoidumaks viimaks konkurentsi moonutamisest maaelu arengu meedetest kasusaajate vahel. Kuna taotletavad eesmärgid on esmajärgulise tähtsusega, siis on asjakohase informatsiooni üldine avaldamine proportsionaalsuseprintsipi ja isikuandmete kaitse nõude suhtes põhjendatud, niikaua kui see ei lähe kaugemale, kui on vajalik demokraatlikus ühiskonnas eeskirjade eiramise vältimiseks.
- (43) Seoses seirega tuleks määratleda määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikliga 82 ettenähtud iga-aastase arenguaruande üksikasjad ning sama määruse artiklis 80 osutatud ühisesse seire- ja hindamisraamistikku kuuluvad ühishäitajad.
- (44) Selleks, et tagada turvaline elektrooniline andmevahetus komisjoni ja liikmesriikide vahel, tuleks luua infosüsteem. Määratleda tuleks süsteemi sisu, toimimine ja juurdepääsuõigused.
- (45) Uued rakenduseeskirjad peaksid asendama määruse (EÜ) nr 1257/1999 kohaldamise eesmärgil sätestatud rakenduseeskirju. Seetõttu tuleks määrus (EÜ) nr 817/2004 alates 1. jaanuarist 2007 kehtetuks tunnistada.
- (46) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas maaelu arengu komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

Reguleerimisala

Artikkel 1

Käesoleva määrusega sätestatakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 üksikasjalikud kohaldamiseeskirjad seoses maaelu arengu toetamise põhimõtete ja üldeeskirjade, maaelu arengu meetmete eri- ja üldsätete ning abikõblikkuse ja muude rakendussätetega kui kontrollisätted.

▼B

II PEATÜKK

Üldeeskirjad

1. jagu

Vastastikune täiendavus, kooskõla ja nõuetekohasus

Artikkel 2

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 5 osutatud kooskõla tagatakse:

a) ühelt poolt maaelu arengu toetamise meetmete ja ühenduse muude toetusvahendite raames rakendatavate meetmete, eelkõige ühise põllumajanduspoliitika otsuste ja muude toetuskavade raames rakendatavate meetmete ning loomade ja taimede tervise alaste meetmete vahel teiselt poolt;

b) erinevate maaelu arengu toetamise meetmete vahel.

2. Vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 5 lõikele 6, mille kohaselt võib toetust erandkorras anda I lisas loetletud toetuskavade reguleerimisalasse jäävatele meetmetele, tagavad liikmesriigid, et abisaaja võib saada konkreetse meetme jaoks toetust vaid ühe kava raames.

Selleks kirjeldavad liikmesriigid selliseid erandeid sisaldavaid meetmeid oma maaelu arengu programmidesse kaasates kõnealustes programmides neid kriteeriumeid ja halduseeskirju, mida nad kohaldavad asjaomaste toetuskavade puhul.

▼M4

3. Kui ühine turukorraldus, sh Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) rahastatavate otsetoetuste kavad, seab piiranguid tootmisele või ühenduse toetusele üksikute põllumajandustootjate, põllumajandusettevõtete või töötlemistehaste tasemel, ei toetata määruse (EÜ) nr 1698/2005 alusel investeeringuid, mis suurendavad tootmist üle kõnealuste piirangute, piimandussektor välja arvatud.

▼B

2. jagu

Strateegia ja programmitöö

Artikkel 3

1. Riiklike strateegiakavu võib programmitöö perioodil ajakohastada. Sellise ajakohastamise puhul arvestatakse ühe või mõlema elemendiga, mis on järgmised:

a) ajakohastamine hõlmab ühte või mitut määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 11 lõikes 3 loetletud elementi ja/või ühte või mitut kõnealuse määruse artiklis 9 osutatud ühenduse strateegilist suunist;

b) ajakohastamisega kaasnevad muutused ühes või mitmes maaelu arengu programmis nagu on osutatud käesoleva määruse artikli 6 lõikes 1.

2. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 12 lõiget 1 kohaldatakse riiklike strateegiakavade ajakohastamise suhtes *mutatis mutandis*.

3. Selleks, et maaelu arengu programmide kohandamiseks oleks piisavalt aega, edastatakse riikliku strateegiakava viimane ajakohastatud versioon komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2013.

4. Riiklikud strateegiakavad kinnitatakse või ajakohastatakse pärast maaelu arengu programmide kinnitamist, eriti kõnealuste programmide eelhindamisest tuleneva eesmärkide kvantifitseerimise raames.

▼M4*Artikkel 3a*

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 12a kohane riiklike strateegiakavade läbivaatamine hõlmab kõnealuse määruse artikli 11 lõikes 3 sätestatud asjakohaste elementide läbivaatamist, mis on seotud sama määruse artikli 16a lõikega 1 ette nähtud prioriteetidega, ning eelkõige peamiste kvantitatiivsete eesmärkide läbivaatamist.

Riiklikus strateegias määratakse kindlaks määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 69 lõikes 5a osutatud ligikaudne ja soovituslik EAFRD panus, mis on eraldatud kõnealuse määruse artikli 16a lõikes 1 osutatud iga prioriteedi jaoks asjaomases liikmesriigis, ning see hõlmab eraldisega seotud asjakohaseid selgitusi.

▼B*Artikkel 4*

1. Komisjon kiidab liikmesriikide poolt esitatud maaelu arengu programmid heaks kuue kuu jooksul lugedes päevast, mil komisjon on programmide kätte saanud. Enne käesoleva määruse jõustumist esitatud maaelu programmide korral algab kuuekuuline ajavahemik käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.

Kui kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 18 lõike 3 teist lõiku, siis algab käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud kuuekuuline ajavahemik kuupäevast, mil läbivaadatud kavandatav programm vastab määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 18 lõike 3 esimesele lõigule.

2. Tähtpäevad käesoleva artikli lõikega 1 ettenähtud ajavahemiku määramiseks määratakse vajaduse korral kindlaks kooskõlas käesoleva määruse artikli 63 lõigetega 6 ja 8.

Artikkel 5

1. ►**M4** Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklites 16 ja 16a osutatud maaelu arengu programmide sisu määratakse kindlaks kooskõlas käesoleva määruse II lisaga. ◀

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikliga 85 ettenähtud eelhindamine lisatakse igale maaelu arengu programmile.

2. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 15 lõikes 3 osutatud riiklikud raamistikud sisaldavad ühisteavet mitme meetme kohta. Kõnealuste meetmete puhul võivad piirkondlikud maaelu arengu programmid sisaldada vaid lisateavet, tingimusel et riiklikes raamistikes ja piirkondlikes programmides sisalduv ühisteave vastab käesoleva määruse II lisas sätestatud nõuetele.

3. Vajaduse korral muudavad liikmesriigid komisjonile kättesaadavaks oma maaelu arengu programmide ja riiklike raamistike elektroonilise versiooni, mida ajakohastatakse pärast iga muutmist, k.a käesoleva määruse II lisas sätestatud standardtabelid, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16 punktides d, e ja f nõutavale teabele. Vajaduse korral edastavad liikmesriigid komisjonile kooskõlas käesoleva määruse artikliga 63 programmide ja riiklike raamistike muutmise taotlused elektrooniliselt.

3. jagu

Muudatused maaelu arengu programmides*Artikkel 6*

1. Muudatused maaelu arengu programmides jagunevad järgmiselt:

- a) määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 19 lõikes 1 osutatud läbivaatamised;

▼B

- b) määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 77 lõikes 3 sätestatud rahaliste vahendite kasutamise kooskõlastamise korrast tulenevad läbivaatamised;

▼M5

- ba) määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 70 lõike 4b rakendamisega seotud rahastamiskava muudatused;
- c) muud käesoleva lõike punktides a, b ja ba nimetatud muudatused.

▼B

2. Lõike 1 punktides a ja b osutatud programmimuudatusi võib kavandada alles alates programmi rakendamise teisest aastast.
3. Maaelu arengu programmide muudatusettepanekuid põhjendatakse nõuetekohaselt ning esitatakse eelkõige järgmine teave:
 - a) muudatust õigustavad põhjused ja rakendusprobleemid;
 - b) muudatuse oodatav mõju;
 - c) muudatuse ja riikliku strateegiakava vaheline seos.

Artikkel 7

1. Käesoleva määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 6 lõike 1 punktis a osutatud programmi läbivaatamised liikmesriigi taotlusel kinnitatakse otsusega vastavalt artikli 19 lõike 2 esimesele lausele järgmistel juhtudel:

- a) läbivaatamine ületab käesoleva määruse artikli 9 lõikes 2 osutatud telgedevahelise paindlikkuse ülemmäära;
- b) läbivaatamisega muudetakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 70 sätestatud ühenduse kaasrahastamismäärasid, mis on ette nähtud kinnitatud maaelu arengu programmiga;
- c) läbivaatamisega muudetakse ühenduse kogupanust kogu programmi perioodiks ja/või selle aastast jaotust, kuid mitte eelnevate aastate panuseid;

▼M4

- d) läbivaatamine on seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a esmakordse rakendamisega;
- e) läbivaatamisega kaasneb täiendav võimalik mõju, mida ei ole loetletud määruse (EÜ) nr 1698/2005 II lisas, kuid mis on seotud sama määruse artiklis 16a nimetatud prioriteetidega.

▼B

Otsus langetatakse kuue kuu jooksul lugedes päevast, kui komisjon on saanud liikmesriigi taotluse.

2. Artikli 6 lõikes 1 osutatud taotlusi programmide läbivaatamiseks ei esitata rohkem kui üks kord kalendriaasta ja programmi kohta, v.a loodusõnnetustest tingitud erakorraliste meetmete korral.

Liikmesriigid edastavad lõike 1 punktis c osutatud läbivaatamistaotlused hiljemalt 30. septembriks.

Liikmesriigid edastavad viimased lõikes 1 osutatud läbivaatamistaotlused komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2013.

Artikkel 8

1. Piirkondlikku programmi tööd rakendavad liikmesriigid võivad esitada artikli 6 lõike 1 punktis b osutatud läbivaatamisi Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) panuse ümberpaigutamiseks konkreetseid aastaid hõlmavate piirkondlike programmide vahel, kui:

- a) ei muudeta EAFRD kogupanust programmi kohta kogu programmi perioodil;

▼B

- b) ei muudeta EAFRD kogueraldist asjaomasele liikmesriigile;
- c) ei muudeta programmi aastaseid jaotusi läbivaatamisaastale eelnevatel aastatel;
- d) järgitakse EAFRD iga-aastast eraldist asjaomasele liikmesriigile;
- e) kui see on asjakohane, ei vähendata riiklikus strateegiakavas vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 11 lõike 3 punktile f osutatud lähenemiseesmärgi saavutamiseks ettenähtud eelarvet.

2. Ajaomaste programmide finantstabeleid kohandatakse nii, et nendes kajastuksid lõikes 1 osutatud ümberpaigutused.

Läbivaadatud finantstabelid edastatakse komisjonile hiljemalt ümberpaigutamisaasta 30. septembriks. Viimane aasta, mil selliseid läbivaatamisi saab edastada, on 2012.

Komisjon langetab uusi finantstabeleid kinnitava otsuse kolme kuu jooksul pärast liikmesriigi taotluse saamist. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 90 lõikes 2 osutatud menetlust ei kohaldata.

3. Artikli 6 lõike 1 punktis b osutatud taotlusi programmi läbivaatamiseks ei esitata rohkem kui üks kord kalendriaastas.

▼M5*Artikkel 8a*

1. Liikmesriigid, kes kavatsevad teha määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 70 lõike 4b rakendamise seotud muudatusi, teatavad komisjonile muudetud rahastamiskava, mis hõlmab 2009. aastal kohaldatavaid EAFRD panuse suurendatud määrasid.

Käesoleva määruse artiklis 9 sätestatud korda kohaldatakse muudatuste suhtes, millest on teatatud esimese lõigu kohaselt.

2. Pärast hiljemalt 31. jaanuaril 2010. aastal vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 883/2006⁽¹⁾ artikli 16 lõikele 2 esitatava 2009. aasta viimase kuludeklaratsiooni laekumist arvutab komisjon EAFRD panuse ülemmäärad, mida võib kohaldada ülejäänud programmitöö perioodi suhtes, et järgida määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 70 lõigetes 3 ja 4 sätestatud EAFRD panuse üldist ülemmäära. Kõnealuse arvutuse üksikasjad ja tulemus teatakse liikmesriikidele 15. veebruariks 2010.

3. Liikmesriigid teatavad komisjonile 15. märtsiks 2010 uue rahastamiskava, mis hõlmab uusi EAFRD panuse määrasid ülejäänud programmitöö perioodiks kooskõlas ülemmääradega, mis komisjon on arvutanud lõike 2 kohaselt.

Kui liikmesriik ei teata uut rahastamiskava kõnealuseks kuupäevaks või kui teatatud rahastamiskava ei ole kooskõlas komisjoni arvutatud ülemmääradega, kohaldatakse neid automaatselt liikmesriigi maaelu arengu programmi suhtes alates makseasutuse poolt 2010. aasta esimeses kvartalis tehtud kulusid hõlmava deklaratsiooni esitamise kuupäevast kuni komisjoni poolt vastavalt kaasrahastamise määradele arvutatud täiendatud rahastamisplaani esitamiseni.

▼B*Artikkel 9***▼M4**

1. Liikmesriikide tehtavad artikli 6 lõike 1 punktis c osutatud programmimuudatused võivad hõlmata nii teljesiseseid muudatusi meetmete rahalises jaotuses kui ka mitterahalisi muudatusi, mis hõlmavad uute meetmete ja tegevuse liikide juurutamist, kehtivate meetmete ja tegevuse liikide lõpetamist, määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 5 lõikes 6 osutatud erandiga seotud muudatusi või teavet programmi kehtivate meetmete kohta ja nende kirjeldust.

⁽¹⁾ ELT L 171, 23.6.2006, lk 1.

▼B

2. Liikmesriikidel on samuti lubatud teha artikli 6 lõike 1 punktis c osutatud muudatusi, paigutades ühe kalendriaasta jooksul telgede vahel ümber kuni 1 % EAFRD kogupanusest, mis on programmile ette nähtud kogu programmitöö perioodiks.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud programmimuudatusi võib teha hiljemalt enne 31. detsembrist 2015, tingimusel et liikmesriigid annavad kõnealustest muudatustest teada hiljemalt 31. augustiks 2015.

4. Välja arvatud loodusõnnetustest tingitud erakorraliste meetmete korral, ei anta lõigetes 1 ja 2 osutatud muudatustest teada rohkem kui kolm korda kalendriaasta ja programmi kohta, tingimusel et kolme teavitust sisaldaval kalendriaastal peetakse kinni lõikes 2 osutatud 1 %-lisest ülemmäärast.

5. Käesoleva artikoli lõigetes 1 ja 2 osutatud muudatused on kooskõlas määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 17 sätestatud määradega.

6. Lõigetes 1 ja 2 osutatud muudatustest teavitatakse komisjoni. Komisjon hindab kõnealuste muudatuste puhul:

- a) vastavust määrusele (EÜ) nr 1698/2005;
- b) kooskõla asjaomase riikliku strateegiakavaga;
- c) vastavust käesolevale määrusele.

Komisjon teavitab liikmesriiki hindamise tulemustest nelja kuu jooksul pärast seda kuupäeva, mil komisjon on programmi muutmise taotluse kätte saanud. Kui muudatused ei ole kooskõlas ühe või mitme esimeses lõigus osutatud hindamisparameetriga, peatatakse neljakuuline ajavahemik, kuni komisjon on saanud nõuetekohased programmimuudatused.

Kui komisjon teises lõigus osutatud neljakuulise ajavahemiku jooksul liikmesriike ei teavita, käsitatakse muudatusi vastuvõetutena ja need hakkavad kehtima pärast nelja kuu möödumist.

Artikkel 10

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 71 lõike 1 teise lõigu kohaldamisel vastutavad liikmesriigid kulutuste eest, mis tehakse ajavahemikul alates kuupäevast, mil komisjon saab käesoleva määruse artikli 6 lõikes 1 osutatud programmi läbivaatamise või muutmise taotluse, kuni käesoleva määruse artiklite 7 ja 8 kohaselt langetatud komisjoni otsuse kuupäevani või käesoleva määruse artikli 9 kohase muudatuste vastavushindamise lõpuleviimise kuupäevani.

2. Loodusõnnetustest tingitud erakorraliste meetmete puhul võivad artikli 6 lõikes 1 osutatud programmimuudatustega seotud kulutused saada abikõlblikuks enne määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 71 lõike 1 teises lõigus osutatud tähtpäeva.

Artikkel 11

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 15 lõikes 3 osutatud muudatused riiklikes raamistikes kuuluvad käesoleva määruse artikli 6 lõike 1 punkti c reguleerimisalasse. Käesoleva määruse artikli 9 lõikeid 3 ja 6 kohaldatakse kõnealuste muudatuste suhtes *mutatis mutandis*.

Artikkel 12

Kui uus ühenduse õigusakt võetakse tarvitusele või kui muudetakse juba kehtivaid ühenduse õigusakte, muudetakse vajaduse korral kooskõlas uue või muudetud seadusaktiga artikli 6 lõike 1 kohaselt ka maaelu arengu programme. Kõnealuseid muudatusi ei arvestata artikli 7 lõikes 2, artikli 8 lõikes 3 ja artikli 9 lõikes 4 osutatud aastase muudatustearvu sisse. Artikli 6 lõiget 2 ei kohaldata kõnealuste muudatuste suhtes.

III PEATÜKK

Maaelu arengu meetmed

1. jagu

Maaelu arengu meetmed telgede kaupa

1. alajagu

1. telg

Artikkel 13

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 22 lõikes 1 sätestatud noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetuse tingimused peavad olema toetusetaotluse esitamise ajaks täidetud.

Siiski võidakse alates toetuse andmist käsitleva otsuse langetamise kuupäevast anda aega kuni 36 kuud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 22 lõike 1 punktis b sätestatud ametialaste oskuste ja pädevuse nõude täitmiseks, kui noorel põllumajandustootjal on vaja kohanemisaega, mille jooksul põllumajandusettevõtte asutada või ümber korraldada, tingimusel et kõnealuse lõike punktis c osutatud äriplaaniga on selline vajadus ette nähtud.

2. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 22 lõike 1 punktis c osutatud äriplaanis kirjeldatakse vähemalt järgmist:

- a) põllumajandusettevõtte esialgne olukord ning uue põllumajandusettevõtte tegevuse konkreetset vahe- ja arengueesmärgid;
- b) üksikasjad põllumajandusettevõtte tegevuse arendamiseks vajalike investeeringute, koolituse, nõuande või muu tegevuse kohta.

3. Vastavust äriplaanile hindab pädev ametiasutus hiljemalt viie aasta möödumisel alates toetuse andmist käsitleva otsuse langetamise kuupäevast. Äriplaani rakendamise asjaolusid arvestades määravad liikmesriigid juba makstud toetuse tagasivõtmise tingimused, kui noor põllumajandustootja ei vasta hindamise ajal äriplaani tingimustele.

4. Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetust käsitlev otsus langetatakse hiljemalt 18 kuu jooksul pärast liikmesriikides kehtivate sätete kohast tegevuse alustamist. Kui toetust antakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 lisas sätestatud ühekordse maksena ja käesoleva artikli lõike 3 kohaldamise eesmärgil, võivad liikmesriigid jagada kõnealuse makse kuni viieks osaks.

5. Liikmesriigid võivad otsustada, et kui äriplaanis viidatakse määruses (EÜ) nr 1698/2005 sätestatud muude maaelu arengu meetmete kasutamisele, saab noor põllumajandustootja pärast taotluse rahuldamist pädevalt ametiasutuselt juurdepääsu kõnealustele meetmetele. Sel juhul peab taotleja esitav teave olema piisavalt üksikasjalik, et oleks võimalik taotleda toetust kõnealuste muude meetmete raames.

6. Kui noor põllumajandusettevõtja ei ole põllumajandusettevõtte ainus juht, võib kohaldada eritingimusi. Kõnealused tingimused peavad olema samaväärsed nendega, mida nõutakse põllumajandusettevõtte ainujuhina tegevust alustavalt noorelt põllumajandustootjalt.

Artikkel 14

1. Kui põllumajandusettevõtte annavad üle mitu üleandjat, piirdub määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 23 alusel antava ennetähtaegse pensionile jäämise toetuse suurus ühele üleandjale ettenähtud summaga.

2. Üleandja jätkatav mittetulunduslik põllumajandustegevus ei ole ühise põllumajanduspoliitika raames abikõlblik.

▼B

3. Rentnik võib vabanenud maa omanikule üle anda tingimusel, et rendileping on lõpetatud ja määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 23 lõikes 3 sätestatud ülevõtjaga seotud nõuded on täidetud.

4. Liikmesriigid võivad ette näha, et vabanenud maa läheb sellise asutuse haldusesse, kes kohustub selle hiljem loovutama määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 23 lõikes 3 kehtestatud tingimustele vastavatele ülevõtjatele.

Artikkel 15

1. Põllumajandustootjatele osutatavad nõuandeteenused, millele võib määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 24 alusel toetust anda, peavad vastama nõukogu määruse (EÜ) nr 1782/2003 (1) II jaotise 3. peatükile ja selle rakendussätetele.

2. Ametiasutused ja organisatsioonid, mis on valitud osutama põllumajandustootjatele nõuandeteenuseid, kasutavad asjakohaseid ressursse kvalifitseeritud personali, haldus- ja tehniliste võimaluste ning nõustamise kogemuse ja usaldusväärsuse vormis, võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 24 lõike 1 teise lõigu punktides a ja b osutatud nõudeid ja tingimusi.

Artikkel 16

Maaelu arengu programmides, millega on ette nähtud toetuse vähendamine võrdsete etappidena alates toetuse esimesest aastast, kehtestatakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 25 osutatud juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste loomise toetamist hõlmav järg-järgult vähenev määr, nii et hiljemalt kuendal aastal pärast teenuste loomist lõpeb toetuse andmine täielikult.

Artikkel 17

1. Põllumajandusettevõtete moderniseerimiseks ettenähtud investeringutoetuste korral, selleks, et täita ühenduse alles kasutusele võetud nõudeid, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 26 lõike 1 teises lõigus, tuleb nõudeid täita kõnealuses lõigus osutatud ajapikenduse lõpuks.

2. Kui määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 22 alusel toetust saavad noored põllumajandustootjad teevad investeringuid kehtivate ühenduse nõuete täitmiseks, tuleb nõudeid täita kõnealuse määruse artikli 26 lõike 1 kolmandas lõigus osutatud ajapikenduse lõpuks.

Artikkel 18

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 27 lõike 2 kohaldamisel põhinevad metsamaa suurusele ja kasutusele vastavad metsamajandamiskavad nii vastavatel riiklikel õigusaktidel kui ka kehtivatel maakasutuskavadel ning hõlmavad piisaval määral metsaresse.

2. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 27 osutatud tegevused metsade majandusliku väärtuse parandamiseks hõlmavad investeringuid metsavalduse tasandil ja võivad sisaldada investeringuid metsatehnikasse.

Toetust ei anta tegevustele, mis hõlmavad taastamist pärast lõplikku raiet.

3. Käesoleva määruse artikli 30 lõikes 4 osutatud metsad jäetakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 27 lõike 1 esimese lause reguleerimisalast välja.

(1) ELT L 270, 21.10.2003, lk 1.

▼B

Artikkel 19

1. Toetuste puhul, mille eesmärgiks on toetada investeeringuid põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmiseks, et täita ühenduse alles kasutusele võetud nõudeid, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 28 lõike 1 punkti c teises lõigus, tuleb nende nõuetega vastavus tagada asjaomases lõigus osutatud ajapikenduse lõpuks.

2. Seoses toetustega metsasaadustele lisandväärtuse andmiseks ettenähtud investeeringutele, hõlmavad puidu kui toormaterjali kasutamisega seotud investeeringud kõiki tööstuslikule töötlemisele eelnevaid tegevusi.

Artikkel 20

Põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alase koostööga seotud kulud, nagu on osutatud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 29 lõikes 2, hõlmavad selliseid ettevalmistavaid tegevusi nagu projekti, toote, töötlemisviisi või tehnoloogia väljatöötamine ja katsed, ning koostööga seotud materiaalseid ja/või mittemateriaalseid investeeringuid enne uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate äriotstarbelist kasutuselevõttu.

Artikkel 21

1. Liikmesriigid kohandavad määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 31 osutatud ühenduse õigusaktidel põhinevate nõuete täitmiseks antava toetuse määra nõude kohta, arvestades nõude kohaldamisest tulenevate kohustuste taset. Sama artikli lõikes 2 osutatud maksimaalse viie aasta jooksul väheneb toetuse maksmine järk-järgult kuni lõpeb täielikult.

2. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 31 osutatud ühenduse õigusaktidel põhinevate nõuete täitmiseks antava iga-aastase toetuse määra kindlaksmääramisel ei arvestata investeeringutega seotud kulusid.

Artikkel 22

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 32 lõike 1 punktis b osutatud ühenduse kvaliteedikavad on sellised, mis on loodud järgmiste määruste ja sätete kohaselt:

- a) nõukogu määrus (EMÜ) nr 2092/91; ⁽¹⁾
- b) nõukogu määrus (EÜ) nr 509/2006; ⁽²⁾
- c) nõukogu määrus (EÜ) nr 510/2006; ⁽³⁾
- d) nõukogu määruse (EÜ) nr 1493/1999 VI jaotis. ⁽⁴⁾

2. Toetuse saamiseks peavad määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 32 lõike 1 punktis b osutatud toidukvaliteedikavad vastama järgmistele kriteeriumidele:

- a) selliste kavade kohaselt toodetud lõpptoote erilisus on tingitud põllumajandusliku tootmise meetoditega seotud üksikasjalikest kohustustest, mis tagavad:
 - eriomadused, k.a tootmisprotsess, või
 - lõpptoote kvaliteedi, mis on oluliselt parem kui kehtivad nõuded kaupadele seoses inimeste, loomade või taimede tervise, loomade heaolu või keskkonnakaitsega;

⁽¹⁾ EÜT L 198, 22.7.1991, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

⁽⁴⁾ EÜT L 179, 14.7.1999, lk 1.

▼B

- b) kavad sisaldavad siduvaid tootespetsifikatsioone ja nendele spetsifikatsioonidele vastavust kontrollib sõltumatu inspekteerimisorgan;
- c) kavad on avatud kõigile tootjatele;
- d) kavad on läbipaistvad ja võimaldavad tooteid täies ulatuses kontrollida;
- e) kavadega reageeritakse kehtivatele ja prognoositavatele turuvõimlustele.

3. Toetust võib anda toidukvaliteedikavas osalevatele põllumajandus- tootjatele ainult juhul, kui kvaliteetoodet või toitu on ametlikult tunnustatud lõikes 1 loetletud määruste ja sätete alusel või liikmesriigi tunnustatud toidukvaliteedikava alusel, nagu on osutatud lõikes 2.

Lõike 1 punktides b ja c osutatud toidukvaliteedikavade puhul võib toetust anda vaid ühenduse registrisse lisatud toodetele.

4. Kui maaelu arengu programmis on määruse (EMÜ) nr 2092/91 kohases toidukvaliteedikavas osalemise korral ette nähtud toetus konkreetsele tootele, ei arvestata põllumajanduse keskkonnameetme raames sama toote mahetootmise toetussumma arvutamisel asjaomases kvaliteedikavas osalemisest tingitud püsikulusid.

5. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 32 lõike 1 punkti c tähenduses käsitatakse püsikuludena toetatava toidukvaliteedikavaga ühinemise ja iga-aastase osamaksega seotud kulusid, lisades vajaduse korral kulutused kontrollidele, mida on vaja kava spetsifikatsioonidele vastavuse tõendamiseks.

Artikkel 23

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 20 punkti c alapunkti iii tähenduses käsitatakse tootjarühmana mis tahes õiguslikus vormis organisatsiooni, mis ühendab, kõnealuse määruse artiklis 32 osutatud toidukvaliteedikavas konkreetse põllumajandustoote või toiduga aktiivselt osalevaid ettevõtjaid. Kutseala- ja/või mitut kutseala ühendavaid organisatsioone, mis esindavad üht või mitut sektorit, tootjarühmadena ei käsitata.

2. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 33 alusel abikõlblikud teavitamis- ja edendamistegevused on tegevused, mis on kavandatud mõjutama tarbijaid ostma põllumajandustooteid või toitu, mis on asjaomase määruse artikli 32 kohaselt kaasatud maaelu arengu programmi kuuluvasse toidukvaliteedikavasse.

Selliste tegevustega juhitakse tähelepanu asjaomaste toodete eriomadustele või eelistele, eriti kvaliteedile, erilistele tootmismeetoditele, rangele loomade heaolu nõuetele ja keskkonnast hoolimisele, mis on seotud asjaomase toidukvaliteedikavaga, ning need võivad sisaldada kõnealuseid tooteid käsitlevate teaduslikult põhjendatud ja tehniliste teadmiste levitamist. Selliste tegevuste hulka kuuluvad eelkõige messide ja näituste korraldamine ja/või nendel osalemine, samalad suhtekorraldustegevused ning reklaam eri teabekanalite kaudu või eri müügikohtades.

3. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 20 punkti c alapunkti iii kohaselt on abikõlblikud ainult siseturul teostatavad teavitamis-, edendamis- ja reklaamitegevused.

Kõnealused tegevused ei või õhutada tarbijaid ostma toodet selle erilise päritolu tõttu, v.a määruse (EÜ) nr 510/2006 ja määruse (EÜ) nr 1493/1999 alusel kasutusele võetud kvaliteedikavade raames toodetud tooted. Toote päritolule võib sellegipoolest viidata tingimusel, et viide päritolule on vähemtähtis kui põhisõnum.

Kaubamärkide edendamisega seotud tegevused toetust ei saa.

4. Kui lõikes 2 osutatud tegevused hõlmavad toodet, mis on kaasatud artikli 22 lõike 1 punktides a, b või c osutatud toidukvaliteedikavasse,

▼B

peab teavitamis-, edendamise- ja/või reklaammaterjalil olema kõnealuste kavadega ettenähtud ühenduse logo.

5. Määruse (EÜ) nr 2826/2000 alusel toetatavad teavitamis- ja edendamistegevused ei kvalifitseeru määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 20 punkti c alapunkti iii alusel antava toetuse saamiseks.

6. Liikmesriigid tagavad, et kõik toetatava tegevuse raames koostatavad teavitamis-, edendamise- ja reklaammaterjalid vastavad ühenduse õigusaktidele. Sel eesmärgil edastavad abisaajad kõik selliste materjalide projektid liikmesriigi pädevale ametiasutusele.

Artikkel 24

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 34 osutatud äriplaani peab sisaldama järgmist:

- a) tõendusmaterjali, et põllumajandusettevõtte võib saada majanduslikult elujõuliseks, võttes vajaduse korral arvesse põllumajandustootja pere- liikmete muid tulullikaid;
- b) üksikasju vajalike investeeringute kohta;
- c) vahe- ja lõppeesmärkide kirjeldust.

2. Kui määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 34 osutatud äriplaanis viidatakse muude maaelu arengu meetmete kasutamisele, peab see olema piisavalt üksikasjalik, et see võimaldaks taotleda toetust kõnealuste muude meetmete raames.

3. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 34 lõike 2 kohaldamisel ei maksa liikmesriigid äriplaani rakendamise asjaolusid arvesse võttes edaspidi toetust, kui elatuspõllumajandusega tegelev põllumajandustootja ei vasta hindamise ajal äriplaani tingimustele.

▼M4*Artikkel 24a*

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 35a osutatud äriplaanis:

- a) kirjeldatakse kavandatud ümberkorraldamise peamisi aspekte, sealhulgas mittepõllumajanduslike tegevuste mitmekesisust;
- b) määratakse kindlaks erieesmärgid.

▼B*Artikkel 25*

1. Malta äärmiselt väikese kogutoodanguga tootmissektori jaoks ettenähtud miinimumtoetuste määramisel antakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 lisa kohaselt õigus kõnealust miinimumtoetust saada vaid tootjarühmadele kes esindavad miinimumprotsenti asjaomase sektori tootjatest ja toodangust.

Tootjate ja toodangu miinimumprotsent ning asjaomased sektorid määratakse kindlaks Malta maaelu arengu programmis.

2. Malta tootjarühmade miinimumtoetus, arvatuna väikese tootjarühma loomiseks vajalike kulude alusel, on esitatud III lisas.

▼M1*Artikkel 25a*

1. Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisakti VIII lisa I D jaos osutatud toetust põllumajandustootjatele nõuande- ja teabeleviteenuste osutamiseks võib anda kõnealuseid teenuseid põllumajandustootjatele osutavatele ametiasutustele. See hõlmab eelkõige äriplaanide koostamist, abi maaelu arengumeetmete taotluste koostamisel ja määruse (EÜ) nr 1782/2003 (millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetus-

▼ M1

kavad põllumajandustootjate jaoks) artiklitega 4 ja 5 ning III ja IV lisaga ette nähtud headele põllumajandus- ja keskkonnatingimustele ning kohustuslikele majandamisnõuetele vastavusega seotud nõustamist ja teabelevi.

2. Ametiasutused, mis on valitud osutama põllumajandustootjatele nõustamis- ja teabeleviteenuseid, kasutavad asjakohaseid ressursse kvalifitseeritud personali, haldus- ja tehniliste rajatiste ning osutatavate teenuste nõustamise kogemuse ja usaldusväärsuse vormis.

3. Ajavahemikul 2007–2009 võivad Bulgaaria ja Rumeenia rakendada põllumajandustootjatele nõuandeteenuste osutamiseks kõnealust meedet või määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 20 punkti a alapunktis iv osutatud meedet “nõuandeteenuste kasutamine põllumajandustootjate ja metsa valdajate poolt.”

▼ B

2. alajagu

2. telg*Artikkel 26*

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 38 alusel toetust saavad isikud ei saa seoses nõukogu direktiivide 79/409/EMÜ⁽¹⁾ ja 92/43/EMÜ⁽²⁾ rakendamisega toetust kõnealuse määruse artikli 31 alusel.

▼ M6*Artikkel 26a*

1. Seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ⁽³⁾ rakendamisega ei ole määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 38 alusel toetuse saamise tingimustele vastavatel toiminguliikidel õigust saada toetust vastavalt kõnealuse määruse artiklile 31.

2. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 38 lõike 1 alusel antakse seoses direktiiviga 2000/60/EÜ toetust üksnes selliste tekkinud kulude ja saamata jäänud tulu korral, mis tulenevad ebasoodsatest tingimustest, mis on seotud järgmiste konkreetsete nõuetega:

- a) nõuded on kehtestatud direktiiviga 2000/60/EÜ, need on kooskõlas vesikonna majandamiskavu käsitlevate meetmeprogrammidega, nende eesmärk on saavutada kõnealuse direktiivi keskkonnamäärused ning need on rangemad veekaitset käsitlevate ELi õigusaktide rakendamiseks vajalikest meetmetest;
 - b) nõuded on rangemad kui nõukogu määruse (EÜ) nr 73/2009⁽⁴⁾ artiklites 5 ja 6 ning II ja III lisas sätestatud kohustuslikud majandamisnõuded ning head põllumajandus- ja keskkonnatingimused;
 - c) nõuded on rangemad kui direktiivi 2000/60/EÜ vastuvõtmise ajal ELis kehtinud õigusaktidega ette nähtud kaitsetase, nagu on sätestatud direktiivi 2000/60/EÜ artikli 4 lõikes 9, ning
 - d) nõuetega kehtestatakse maakasutusviisi olulised muudatused ja/või põllumajandustava olulised piirangud, mistõttu tulu väheneb märkimisväärselt.
3. Iga-aastase toetussumma kohta kehtivad järgmised tingimused:
- a) toetussumma suuruseks määratakse vähemalt 50 eurot kasutatava põllumajandusmaa hektari kohta;
 - b) maksimaalne toetussumma ei ületa 200 eurot kasutatava põllumajandusmaa hektari kohta.

⁽¹⁾ EÜT L 103, 25.4.1979, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

⁽³⁾ EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 30, 31.1.2009, lk 16.

▼M6

Erandina esimese lõigu punktist b:

- a) kuni viieks aastaks määratava toetuse maksimumsumma ei ületa 500 eurot kasutatava põllumajandusmaa hektari kohta;
- b) maksimumsummasid võib suurendada, võttes arvesse maaelu arengu programmides põhjendatavaid eriasjaolusid.

▼B*Artikkel 27*

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõikeid 1–4 ja artiklit 40 kohaldatakse vastavalt käesoleva artikli lõigetele 2–13.

2. Loomakasvatuse ekstsensivistamise või teistmoodi korraldamise kohustus peab vastama vähemalt järgmistele tingimustele:

- a) jätkatakse rohumaade majandamist;
- b) hooldatakse kogu loomühikutele vastavat karjatavat ala, vältides nii ülekarjatamist ja alakasutust;
- c) määratletakse loomkoormus, võttes arvesse kõiki põllumajandusettevõttes peetavaid karjatavaid loomi või, toitainete leostumise piiramise kohustuse korral kõiki põllumajandusettevõttes peetavaid loomi, mis on kõnesoleva kohustusega seotud.

3. Väetiste, taimekaitsevahendite ja muude sisendite kasutamist piiravaid kohustusi aktsepteeritakse vaid juhul, kui kõnealuseid piiranguid on võimalik hinnata viisil, mis annab piisava kinnituse kohustuse täitmise kohta.

4. Toetus võib olla seotud järgmistele kohustustega:

- a) piirkonnale omaste ning põllumajanduse jaoks kadumisohtu olevate kohalike tõugu põllumajandusloomade kasvatamine;
- b) selliste taimede geneetiliste ressursside säilitamine, mis on kohalike ja piirkondlike oludega looduslikult kohanenud ning mille kadumine muudab genofondi vaesemaks.

Abikõlblikud põllumajandusloomade liigid ja kohalike tõugude põllumajanduse jaoks kadumise künnise kindlaksmääramise kriteeriumid on määratletud IV lisas.

5. Ühise turukorralduse või I lisas loetletud otsetoetuskavade alusel rakendatavad keskkonnametmed, loomade tervishoiu ja taimetervise või maaelu arengu meetmed, v.a põllumajanduslik keskkonnatoetus ja loomade heaolu toetus, ei välista põllumajandusliku keskkonnatoetuse ja/või loomade heaolu toetuse määramist samale tootmisele, kui kõnealust toetust makstakse täiendavalt ja see on kooskõlas asjaomaste meetmetega.

Erinevaid põllumajanduskeskkonna ja/või loomade heaoluga seotud kohustusi võib omavahel ühendada, kui need täiendavad üksteist ja on omavahel kooskõlas.

Kui esimeses ja teises lõigus osutatud kohustused või meetmed ühendatakse, arvestatakse toetuse taseme määramisel ühendamise seoses saamata jäänud konkreetseid tulusid ja lisakulutusi.

6. ► **M4** ————— ◀

Mägistele ja muude ebasoodsate looduslike tingimustega aladele, Natura 2000 põllumajandusmaale ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/60/EÜ ⁽¹⁾ kohaselt vesikondade majandamiskavasse kaasatud põllumajandusmaale antava toetuse puhul võetakse põllumajandusliku keskkonnatoetusekohustustes vajaduse korral arvesse asjaomaste piirkondade toetamiseks sätestatud tingimusi.

⁽¹⁾ EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1.

▼B

7. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 40 osutatud kohustused, mis on seotud loomade heaoluga, sisaldavad kõrgemaid nõudeid vähemalt ühes järgmistest valdkondadest:

- a) loomade loomulikele vajadustele paremini vastav vesi ja sööt;
- b) pidamistingimused, nagu ruumi suurus, allapanu, loomulik valgus;
- c) väljapääsuvõimalus;
- d) süstemaatilise vigastamise, isoleerimise või alalise lõastamise puudumine;
- e) peamiselt põllumajanduslikust tootmisviisist ja/või pidamisviisist tingitud patoloogiate ennetamine.

8. Võetud kohustuste tõttu saamata jäänud tulu ja nendest tingitud lisakulude arvutamise aluseks võetakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõikes 3 ja artikli 40 lõikes 2 osutatud asjakohased nõuded.

9. Kui kohustusi väljendatakse tavaliselt muudes ühikutes kui määruse (EÜ) nr 1698/2005 lisas kasutatavates ühikutes, võivad liikmesriigid makseid arvutada kõnealuste muude ühikute alusel. Sellisel juhul tagavad liikmesriigid, et järgitakse ühenduse toetuse saamiseks abikõlblikke aastaseid maksimumsummasid, mis on sätestatud kõnealuses lisas. Selleks võivad liikmesriigid:

- a) kehtestada ühikute piirangu põllumajandusettevõtte hektari kohta, mille suhtes kehtivad põllumajandusliku keskkonnatoetuse kohustused, või
- b) määrata iga osaleva põllumajandusettevõtte puhul maksimaalse kogusumma ja tagada, et igale põllumajandusettevõttele tehtavad maksed ei ületa kõnealust piirangut.

10. Liikmesriigid määravad objektiivsete kriteeriumide alusel kindlaks vajaduse maksta tehingukulu eest hüvitist, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõikes 4 ja artikli 40 lõikes 3.

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõike 4 ja artikli 40 lõike 3 kohaldamisel käsitatakse tehingukuluna kulutusi, mis on seotud tehingu toimumisega ega ole otseselt hõlmatud sellega seotud kohustuse rakenduskuuludega.

Tehingukulu arvutatakse kogu kohustuse täitmise aja kohta ja need ei tohi ületada 20 % võetud kohustuse tõttu saamata jäänud tuludest ja lisakuludest.

11. Liikmesriigid võivad lubada kohustuse selle täitmise ajal muuks kohustuseks ümber muuta, tingimusel et täidetakse kõiki järgmisi tingimusi:

- a) muutmine toob olulist kasu keskkonnale või loomade heaolule või mõlemale;
- b) sellega tõhustatakse märkimisväärselt olemasolevat kohustust;
- c) heakskiidetud maaelu arengu programm sisaldab asjaomast kohustust.

Käesoleva lõike esimese lõigu punktides a ja b sätestatud tingimustel võib põllumajandusliku keskkonnatoetuse kohustuse muuta määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 43 kohaseks põllumajandusmaa metsastamise kohustuseks. Põllumajandusliku keskkonnatoetuse kohustus lõpeb tagasimaksunõudeta.

12. Liikmesriigid võivad lubada põllumajandusliku keskkonnatoetuse või loomade heaolu toetuse kohustuste kohandamist nende täitmise ajal, kui heakskiidetud maaelu arengu programm selliseid kohandusi võimaldab ja kui kohandus on kohustuse eesmärke silmas pidades põhjendatud.

Selliseid kohandusi võib teha ka kohustuse täitmisekestuse pikendamiseks.

▼B

13. Loomade loomühikutesse (LÜ) arvutamise määrad on toodud V lisas. Liikmesriigid võivad objektiivsetele kriteeriumidele tuginedes diferentseerida neid määrasid kõnealusel lisas toodud piirides.

Artikkel 28

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõike 5 alusel võib toetust anda tegevustele, mida teostavad muud abisaajad kui kõnealuse määruse artiklis 39 lõikes 2 osutatud abisaajad.

2. Käesoleva määruse artikli 27 lõikes 4 osutatud põllumajandusliku keskkonnatoetuse kohustuste hulka kuuluvad tegevused ei ole abikõlblikud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõike 5 alusel.

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõike 5 alusel ei anta toetust Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamis-tegevuse raamprogrammi alusel abikõlblikeks tunnustatud tegevustele.

3. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõike 5 alusel abikõlblikud põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise alased tegevused on järgmised:

- a) sihtotstarbelised tegevused: põllumajanduse geneetiliste ressursside *ex situ* ja *in situ* säilitamist, kirjeldamist, kogumist ja kasutamist edendavad tegevused, sh hetkel *in situ* säilitatavate geneetiliste ressursside veebipõhised loendid, k.a *in situ*/põllumajandusettevõttes säilitamine, ning *ex situ* kogude (geenipangad) ja andmebaaside veebipõhised loendid;
- b) ühistegevused: tegevused, millega edendatakse ühenduse põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise, kirjeldamise, kogumise ja kasutamisega seotud teabevahetust liikmesriikide pädevate organisatsioonide vahel;
- c) kaasnevad tegevused: teavitamis-, levitamise- ja nõuandetegevused, millesse kaasatakse valitsusväliseid organisatsioone ja teisi asjaomaseid sidusrühmi ning mis sisaldavad koolitusi ja tehniliste aruanete koostamist.

4. Käesoleva artikli kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *in situ* säilitamine – geneetiliste materjalide säilitamine ökosüsteemides ja looduslikes elupaikades ning liikide või looduslike liikide elujõuliste populatsioonide hoidmine ja taastamine nende looduslikus keskkonnas ning kodustatud loomatõugude või kultuurtaimeliikide puhul põllumajanduskeskkonnas, kus on välja kujunenud nende eriomadused;
- b) *in situ*/põllumajandusettevõttes säilitamine – *in situ* säilitamine ja arendamine põllumajandusettevõtte tasandil;
- c) *ex situ* säilitamine – põllumajanduse geneetilise materjali säilitamine väljaspool looduslikku elupaika;
- d) *ex situ* kogu – põllumajanduse geneetilise materjali kogu, mida hoitakse väljaspool looduslikku elupaika.

Artikkel 29

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklite 41 ja 49 kohaldamisel käsitatakse vähetootlike investeeringutena selliseid investeeringuid, mis ei suurenda põllumajanduse või metsandusega tegeleva põllumajandusettevõtte väärtust või kasumlikkust.

Artikkel 30

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 42 lõike 1 kohaldamisel kasutatakse käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 esitatud mõisteid, millel võib olla maaelu arengu programmides asjakohaselt põhjendatud erandeid.

▼B

2. Mets – üle 0,5 hektari suurune maa-ala, millel on üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on üle 10 % või mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana.

Metsana käsitatakse ka taasmetsastatud alasid, millel kasvavate puude võrade liitus ei ole veel jõudnud, kuid peaks jõudma 10 %ni ja kõrgus viie meetrini, samuti inimtegevusest tulenevalt või looduslikel põhjustel ajutiselt puudeta alasid, mis peaksid taastuma.

Metsadena käsitatakse ka bambuse ja palmide all olevaid maid, tingimusel et kõrguse ja võrade liituse kriteeriumid on täidetud.

Metsade hulka kuuluvad metsateed, tuletõkestusvööndid ja muud väikesed lagendikud; metsad rahvusparkides, reservaatides ja muudel sellistel kaitsealadel, nagu erilise teadusliku, ajaloolise, kultuurilise või spirituaalse tähendusega alad.

Metsade hulka kuuluvad ka üle 0,5 hektari suuruse pindalaga ja üle 20 meetri laiad tuulekaitseribad, kaitsehekid ja puukoridorid.

Metsadena käsitatakse peamiselt metsandus- või kaitsetstarbelisi istandusi nagu kummipuustandused ja korgitammepuistud. Põllumajandusliku tootmise süsteemi kuuluvad puistud nagu puuviljaistandused ning agrometsandussüsteemid on metsa mõiste hulgast välja jäetud. Samuti ei sisalda kõnealune määratlus puid linnaparkides ja aedades.

3 Metsastunud ala – üle 0,5 hektari suurust maa-ala, mis ei ole mets, millel on üle viie meetri kõrgused puud, mille võrade liitus on 5–10 %, või puud, mis suudavad *in situ* kõnealuste künnisteni jõuda, või põõsastaimede, põõsaste ja puudega üle 10 % kaetud ala. See ei sisalda maad, mis on peamiselt kasutuses põllumajanduses või linnamaana.

4. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 42 lõike 1 esimese lause reguleerimisalast jäetakse välja järgmised metsad ja metsastunud alad:

- a) keskvalitsuse, piirkondlike omavalitsuste või riigile kuuluvate ettevõtete omanduses olev mets või metsastunud maa;
- b) riigile kuuluv mets ja muu metsastunud maa;
- c) mets, mis kuulub juriidilistele isikutele, kelle kapitalist vähemalt 50 % kuulub ühele punktides a ja b osutatud institutsioonidest.

Artikkel 31

1. Liikmesriik määrab kindlaks määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 43 kohase esmase metsastamise toetuse saamise tingimustele vastava põllumajandusmaa, mis hõlmab maad, kus toimub korrapärane põllumajandustegevus.

Natura 2000 alal, mis on määratud vastavalt direktiividele 79/409/EMÜ ja 92/43/EMÜ, toimub esmane metsastamine kooskõlas asjaomase ala majandamise eesmärkidega.

2. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 43 lõike 1 punkti a kohaldamisel käsitatakse rajamiskuludena kulusid istikutele ja istutamisele ning istutamise otseselt seotud ja selleks vajalikke kulusid.

3. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 43 lõike 1 punkti c kohaldamisel on põllumajandustootja isik, kes kulutab olulise osa tööajast põllumajandustegevusele ning saab sellest märkimisväärse osa sissetulekust vastavalt liikmesriigi kindlaksmääratavatele kriteeriumidele.

4. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 43 lõike 3 ja artikli 44 lõike 3 kohaldamisel on lühiajaliseks viljelemiseks kasvatatavad kiiresti kasvavad liigid, mille raiering, s.t kahe lõppraie vaheline aeg, on lühem kui 15 aastat.

▼B*Artikkel 32*

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 44 kohaldamisel määravad liikmesriigid kohalikke tingimusi, puuliike ja maa põllumajandusliku kasutuse järjepidevuse tagamise vajadust arvestades kindlaks ühele hektarile istutatavate puude suurima arvu.

Artikkel 33

1. Kui määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 48 alusel antakse toetust metsade tuletõkkevööndite rajamiseks, võivad abikõlblike kulude hulka lisaks rajamiskuludele kuuluda ka vastava ala hoolduskulud.

Toetusi tuletõkestusvööndite hooldamiseks põllumajandustegevuse abil ei anta selliste piirkondade puhul, mis saavad põllumajanduslikku keskkonnatoetust.

2. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 48 osutatud tulekahjude vastane ennetustegevus võib sisaldada järgmist:

- a) kaitsvate infrastruktuuride, nagu metsaradade, teede, veevõtukohtade, tuletõkkevööndite ja puhaste lageraiealade rajamine ning tuletõkkevööndite ja lageraiealade hooldamise käivitamine;
- b) ennetavad metsandusmeetodid, nagu taimestiku ohjamine, hõrendamine ja taimestiku struktuuri mitmekesistamine;
- c) metsatulekahjude seire alaste statsionaarsete seadmete ja sidevahendite sisseseadmine ja täiustamine.

Artikkel 34

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 50 lõikes 5 osutatud põllumajandusmaad, mis on kaasatud vesikondade majandamiskavadesse kooskõlas direktiiviga 2000/60/EÜ, võivad saada määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 38 alusel makstavat toetust, kui kõnealuste alade jaoks on vastav vesikonna majandamiskava kehtestatud ja seda rakendatakse.

2. Keskkonnakaitselised põhjused, mis lubavad maid metsastada vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 50 lõikele 6, võivad sisaldada kaitset erosiooni ja/või kõrbestumise eest, bioloogilise mitmekesisuse suurendamist, veeressursside kaitset, üleujutuste ennetamist ja kliimamuutuste leevendamist, tingimusel et viimati osutatu ei kahjusta bioloogilist mitmekesisust ega tekita muud keskkonnakahju.

3. a l a j a g u**3. t e l g***Artikkel 35*

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 53 kohaldamisel on põllumajandus- tootja majapidamise liige vastavalt riiklike õigusaktide alusel omistatavale õiguslikule staatusele füüsiline või juriidiline isik või nende rühm, kuid mitte põllumajandusettevõtte töötajaid. Juhul kui põllumajandus- tootja majapidamise liige on juriidiline isik või nende rühm, peab see liige toetuse taotlemise ajal tegelema põllumajandusega.

Artikkel 36

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 59 lõikes e osutatud avaliku ja erasektori partnerlus, mis saab toetust kohaliku arengu strateegiate rakendamiseks, peab täitma järgmised tingimused:

- a) nad loovad kohalikud alampiirkonnapõhised arengustrateegiad;

▼B

- b) nendes on esindatud käesoleva artikli punktis a osutatud geograafilise tasandi avalik ja erasektor;
- c) jooksevkulud ei ületa 15 % iga üksiku avaliku ja erasektori partnerluse kohaliku arengu strateegiaga seotud riiklikest kulutustest.

4. alajagu

4. telg*Artikkel 37*

1. 4. telje rakendamisel, nagu on nimetatud määruse (EÜ) nr 1698/2005 IV jaotise I peatüki 4. jaos, võivad liikmesriigid või piirkonnad valida, kas hõlmata kogu oma ala või selle osa, kohandades vastavalt kohalike tegevusrühmade ja nende esindatavate alade valimise kriteeriume.

Kohalike tegevusrühmade valimise kord peab olema asjaomastele maapiirkondadele avatud ja tagama konkurentsi kohaliku arengu strateegiaid esitavate kohalike tegevusrühmade vahel.

2. Konkursikutsed, mis käsitlevad maapiirkondade valimist määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 62 lõike 1 punktis a osutatud kohaliku arengu strateegiate rakendamiseks, korraldatakse hiljemalt kahe aasta jooksul pärast programmide kinnitamist. Liikmesriigid või piirkonnad võivad siiski korraldada lisakonkurse, eelkõige kui *Leader*-telg on avatud uutele aladele, mille puhul võib vaja minna rohkem aega. ► **M1** Bulgaarias ja Rumeenias korraldatakse esimene projektikonkurss hiljemalt kolme aasta jooksul pärast programmide kinnitamist. ◀

3. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 61 punktis a ja artikli 62 lõikes 3 osutatud iga ala elanikkond peab üldreeglina olema suurem kui 5 000 ega tohi ületada 150 000 elanikku.

Põhjendatud juhul võib 5 000–150 000 elaniku piire alandada või tõsta.

4. 30. aprillil 2004. aastal ühendusse kuulunud liikmesriigid püüavad tagada, et prioriteetseks seatakse selliste kohalike tegevusrühmade valimine, kelle kohaliku arengu strateegiad sisaldavad koostööd vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 62 lõikele 4.

▼M1*Artikkel 37a*

Bulgaaria ja Rumeenia puhul võib määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 63 punktis c osutatud oskuste omandamine hõlmata kohalikku tasandit esindava arengupartnerluse rajamisega, integreeritud arengustrateegiate koostamisega, uuringute rahastamisega ja kohalike tegevusrühmade valimiseks toetustaotluste koostamisega seotud kulusid. Sellised kulud on võimalike kohalike tegevusrühmade puhul abikõlblikud.

▼M5*Artikkel 38*

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 63 punktis c osutatud kohalike tegevusrühmade jooksvad kulud võivad saada ühenduse toetust 20 % ulatuses kohaliku arengu strateegiale ettenähtud riiklikest kogukulutustest.

2. Kohalikud tegevusrühmad võivad pädevatelt makseasutustelt taotleda ettemakset juhul, kui selline võimalus on maaelu arengu programmis ette nähtud. Ettemakse suurus ei ületa 20 % jooksvate kuludega seotud riigiabist ja selle maksmise tingimuseks on 110 % ettemakse summale vastava pangatagatise või muu samaväärse tagatise

▼M5

esitamise. Tagatis vabastatakse hiljemalt kohaliku arengustrateegia lõpetamisel.

Komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006 ⁽¹⁾ artikli 26 lõiget 5 ei kohaldata esimeses lõigus osutatud makse suhtes.

▼B*Artikkel 39*

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 65 osutatud koostöösse kaasatakse vähemalt üks *Leader*-telje raames valitud kohalik tegevusrühm. Koostöö eest vastutab koordineeriv kohalik tegevusrühm.

2. Koostöö on avatud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 59 lõikes e osutatud avaliku ja erasektori partnerlustele ja muudele organiseerunud maapiirkondadele, kes vastavad järgmistele kriteeriumidele:

- a) geograafilisel territooriumil on kohalik rühm, kes tegeleb aktiivselt maaelu arendamisega ja kes suudab kõnealuse territooriumi jaoks arengustrateegia välja töötada;
- b) kõnealune kohalik rühm on organiseerunud kohalike osalejate partnerluse alusel.

3. Koostöö sisaldab ühismeetme rakendamist.

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 65 alusel võib toetust anda vaid ühismeetme, ühiste struktuuride juhtimise ja ettevalmistava tehnilise toega seotud kulutustele.

Arendamiskulutused võivad olla abikõlblikud kõigil koostööaladel.

4. Koostööprojektid valib liikmesriigi pädev ametiasutus, kui kõnealused kohalike tegevusrühmade teostatavad projektid ei ole integreeritud nende kohaliku arengu strateegiasse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 62 lõike 4 alusel. Sellisel juhul võivad kohalikud tegevusrühmad esitada koostööprojekte pädevale ametiasutusele hiljemalt 31. detsembriks 2013.

5. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kinnitatud riigiülestest koostööprojektidest.

▼M1

4 a alajagu

Ajutine lisameede Bulgaaria ja Rumeenia jaoks*Artikkel 39a*

Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisakti VIII lisa I jao punktiga E ettenähtud meetme “täiendavad otsetoetused” alusel eraldatava toetuse andmise tingimused on määratletud komisjoni otsuses, millega kiidetakse heaks riiklikud täiendavad otsetoetused.

▼B

5. alajagu

Tehniline abi*Artikkel 40*

Selliste maaelu arengu programmide puhul, mis hõlmavad nii läheneesmärgi alusel abikõlblikke piirkondi kui ka sama eesmärgi alusel mitteabikõlblikke piirkondi, võib EAFRD panuse määra määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 70 lõike 3 punktis a osutatud tehnilise abi jaoks

⁽¹⁾ ELT L 368, 23.12.2006, lk 74.

▼B

kindlaks määrata, võttes arvesse programmis osalevate piirkondade valdavalt liiki ja arvu.

Artikkel 41

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikliga 68 ettenähtud riikliku maaeluvõrgustiku juhtimiseks vajaliku struktuuri võib luua kas riiklikes pädevates ametiasutustes või pakkumismenetluste kaudu. Kõnealune struktuur peab suutma täita asjaomase artikli lõike 2 punktis b osutatud ülesandeid.

2. Kui maaelu arengu programme on üks ja see katab kogu liikmesriigi territooriumi, on riiklik maaeluvõrgustik programmi tehnilise abi osa ning eristatud on määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 68 lõike 2 punktides a ja b osutatud elementidega seotud kavandatavad kulutused. Kõnealusel punktis a loetletud elementidega seotud kulutused ei tohi siiski ületada 25 % riiklikule maaeluvõrgustikule eraldatud summast.

3. Kui liikmesriigid kasutavad määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 66 lõike 3 teise lõiguga ettenähtud võimalust, kinnitatakse riikliku maaeluvõrgustiku loomise ja toimimise eriprogramm kooskõlas kõnealuse määruse artikli 18 lõikega 4.

Käesoleva määruse artiklit 4, artikli 5 lõikeid 1 ja 3 ning artiklit 6 kohaldatakse *mutatis mutandis* selliste eriprogrammide esitamise, kinnitamise ja muutmise suhtes.

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 68 lõike 2 punktides a ja b osutatud elemendid esitatakse eriprogrammis ja selle finantstabelis eraldi. Kõnealusel punktis a loetletud elementidega seotud kulutused ei tohi siiski ületada 25 % programmi kogusummast.

4. Riiklikud maaeluvõrgustikud luuakse hiljemalt 31. detsembriks 2008.

5. Riiklike maaeluvõrgustike loomise ja korralduse üksikasjad on sätestatud II lisas.

2. j a g u

Mitut meedet hõlmavad sätted*Artikkel 42*

Mitme telje ja/või meetme hulka kuuluvate integreeritud tegevuste puhul kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 70 lõike 7 kohaldamisel tegevuse osade suhtes selle maaelu arengu meetme tingimusi, mille reguleerimisalasse tegevuse osa selgelt kuulub.

Artikkel 43

Investeeringimeetmete puhul tagavad liikmesriigid, et toetus on suunatud selgelt määratletud eesmärkidele, mis väljendavad kindlaks-määratud struktuuri- ja territoriaalseid vajadusi ning struktuurilist halvemust.

Artikkel 44

1. Kui abisaaja annab toetuse määramise tingimusena võetud kohustuse kehtivusaajal kogu oma põllumajandusettevõtte või selle osa üle teisele isikule, võib kõnealune teine isik kohustuse ülejäänud ajaks üle võtta. Kui kohustust üle ei võeta, tagastab abisaaja talle antud toetuse.

▼B

2. Liikmesriigid võivad lõikes 1 osutatud tagasimaksmist mitte nõuda järgmistel juhtudel:

- a) kui abisaaja, kes on täitnud märkimisväärse osa võetud kohustusest, lõpetab kindlalt põllumajandustegevuse ja õigusjärglasel ei ole võimalik kõnealust kohustust üle võtta;
- b) kui abisaajale kuuluva põllumajandusettevõtte osa üleandmine toimub artikli 27 lõike 12 teise lõigu alusel kohustuse kestuse pikendamise ajal ja üle ei anta rohkem kui 50 % enne kestuse pikendamist kohustusega seotud olnud maast ;

▼M5

- c) kui abisaaja põllumajandusettevõtte antakse täielikult või osaliselt üle looduskaitseorganile keskkonna säilitamise eesmärgil, tingimusel et üleandmise eesmärk on maa kasutamise alaline muutmine, mis on seotud looduskaitsega ning mis on olulise tähtsusega keskkonna jaoks.

▼B

3. Väiksemate muutuste korral põllumajandusettevõtte olukorras võivad liikmesriigid võtta erimeetmeid selle tagamiseks, et lõike 1 kohaldamine ei tooks võetud kohustusega seoses kaasa sobimatuid tulemusi.

Artikkel 45

1. Kui abisaaja suurendab toetuse määramise tingimusena võetud kohustuse kehtivusajal oma põllumajandusettevõtte pindala, võivad liikmesriigid ette näha kohustuse laiendamise ülejäänud kehtivusajaks ka lisandunud alale vastavalt lõikele 2 või esialgse kohustuse asendamise uuega vastavalt lõikele 3.

Sellise asendamise võib ette näha ka juhul, kui kohustusega hõlmatud pindala laiendatakse põllumajandusettevõtte siseselt.

2. Lõikes 1 osutatud laiendamist lubatakse üksnes juhul, kui see:

- a) on kasulik asjaomasele meetmele;
- b) on kohustuse olemuse, selle järelejäänud kehtivusaja ning täiendava pindala suuruse seisukohast põhjendatud;
- c) ei takista toetuse määramise tingimuste täitmise tõhusat kontrolli.

3. Lõikes 1 osutatud uus kohustus hõlmab kogu asjaomast ala ja selle tingimused on vähemalt sama ranged nagu esialgsel kohustusel.

4. Kui abisaaja ei saa jätkata võetud kohustuste täitmist seetõttu, et tema põllumajandusettevõtet krunditakse ümber või selle suhtes kohaldatakse riiklikke maapiirkondade maakorralduse meetmeid või pädevate riigiasutuste kinnitatud maapiirkondade maakorralduse meetmeid, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et võetud kohustusi oleks võimalik kohandada vastavalt põllumajandusettevõtte uuele olukorrale. Kui selline kohandamine osutub võimatuks, siis võetud kohustus lõpeb, ilma et nõutaks tagasimaksu aja eest, mil kohustus kehtis.

Artikkel 46

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklite 39, 40 ja 47 alusel võetud kohustuste puhul nähakse ette läbivaatamisklausel, et tagada nende kohandamine, kui muudetakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõikes 3, artikli 40 lõikes 2 ja artikli 47 lõikes 1 osutatud kohustuslike nõudeid või nõudeid, mis on kehtestatud määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklite 4 ja 5 ning III ja IV lisa kohaselt, samuti väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamise miinimumnõudeid ning muid asjakohaseid siseriiklike õigusaktidega kehtestatud kohustuslike nõudeid, millest kohustused on kõnealuste artiklite kohaselt suuremad.

▼B

Kui selline kohandamine ei ole abisaajale vastuvõttav, siis võetud kohustus lõpeb, ilma et nõutaks tagasimaksu aja eest, mil kohustus kehtis.

▼M4

Käesolevat artiklit kohaldatakse ka kohustuste suhtes, mis on seotud maa tootmisest kõrvale jätmise kaotamisega pärast määruse (EÜ) nr 73/2009 jõustumist. Abisaaja taotluse korral võib selliste kohustuste kohandamisi lubada isegi siis, kui ei ole ette nähtud läbivaatamisklauslit.

▼B*Artikkel 47*

1. Liikmesriigid võivad tunnistada eelkõige järgmisi vääramatu jõu või erandlike asjaolude liike, mille puhul loobuvad osaliselt või täielikult abisaajalt toetuse tagasinõudmisest:

- a) abisaaja surm;
- b) abisaaja pikaajaline töövõimetus;
- c) põllumajandusettevõtte olulise osa sundvõõrandamine, kui kohustuse võtmise päeval ei olnud seda võimalik ette näha;
- d) raske loodusõnnetus, mis kahjustab tõsiselt põllumajandusettevõttele kuuluvat maad;
- e) põllumajandusettevõttele kuuluvate loomakasvatushoonete hävimine õnnetusjuhtumi tagajärjel;
- f) kogu või osa põllumajandustootjale kuuluvat karja kahjustav episoodiline haigus.

2. Kümne tööpäeva jooksul alates päevast, mil see on võimalik, teavitab abisaaja või õigustatud isik kirjalikult pädevat ametiasutust vääramatu jõu või erandlike asjaolude ilmnemisest ning esitab ametiasutuse nõutavad asjakohased tõendid.

*IV PEATÜKK**Abikõlblikkus ja haldussätted*

1. jagu

meetmete kontrollitavus ja abikõlblikkust käsitlevad eeskirjad

1. alajagu

Meetmete kontrollitavus*Artikkel 48*

1. Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 74 lõike 1 kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et kõik maaelu arengu meetmed, mida nad kavatsesid rakendada, on kontrollitavad. Selleks määravad liikmesriigid kindlaks kontrolli korra, mis annab piisava kinnituse selle kohta, et abikõlblikkuse kriteeriumid ja muud kohustused on täidetud.

2. Et põhjendada ja kinnitada määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklite 31, 38, 39, 40 ja 43–47 alusel arvatavate maksete piisavust ja õigsust, tagavad liikmesriigid, et asjakohane ekspertiis tuleb organitelt või teenistustelt, mis on arvutuste eest vastutavast teenistusest funktsionaalselt sõltumatud. Sellise ekspertiisi tegemist tõendatakse maaelu arengu programmis.

2. alajagu

Intressitoetused*Artikkel 49*

Laenude intressitoetusi võib määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 71 lõike 5 kohaselt kaasrahastada EAFRDst. Intressitoetusi kavandades näitavad liikmesriigid oma programmides ära kasutatava intressitoetuse arvutamise meetodi.

Liikmesriigid võivad laenuperioodi igal hetkel luua intressitoetuse tulevaste aastamaksete kapitalisatsioonisüsteemi. Kõik pärast maksmise lõppkuupäeva maksmata aastamaksed kapitaliseeritakse ja makstakse välja hiljemalt 31. detsembriks 2015. Seoses maksetaotluste esitamisega komisjonile käsitatakse toetuse diskonteeritud väärtuse maksmise kohustuse võtnud vahefinantsasutusele makstud summased tegelike kuludena.

Teise lõigu kohaldamisel on vaja kokkulepet liikmesriikide makseasutuse ja toetuse diskonteeritud väärtuse maksmise kohustuse võtnud vahefinantsasutuse vahel. Liikmesriigid näitavad programmis ära arvutusmeetodi ja maksmata intressitoetuse kapitaliseeritud väärtuse arvutamisel kasutatavad tulevase väärtuse hüpoteesid, samuti abisaajatele toetuse edastamise jätkamise korra.

Liikmesriigid vastutavad finantsvahendaja ees toetuse diskonteeritud väärtuse maksmise haldamise eest kogu laenuperioodil ja põhjendamatult kasutatud summade tõenäolise tagasisaamise eest vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1290/2005 artiklile 33. ⁽¹⁾

3. alajagu

Muud finantskorraldusmeetmed*Artikkel 50*

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 71 lõike 5 kohaselt võib EAFRD maaelu arengu programmi raames ja kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 51 ja 52 kaasrahastada selliste tegevustega seotud kulutusi, mis hõlmavad riskikapitali-, tagatis- ja laenufondidele (edaspidi "fondid") tehtavaid makseid.

Artikkel 51

1. Fondide osalised rahastajad või fondide sponsorid esitavad korraldusasutusele äriplaani, milles on muu hulgas esitatud sihtturg või tagatud portfelli, rahastamise kriteeriumid ja tingimused, fondi tegevuseelarve, kuuluvus ja osalise rahastamise partnerid, juhtimise professionaalsuse, pädevuse ja sõltumatusega seotud nõuded, fondi sise-eeskirjad, EAFRD panuse põhjendus ja kavandatud kasutus, investeringutest loobumise tingimused ning fondi lõpetamist käsitlevad sätted, k.a EAFRD panusest saadud tulude taaskasutamine. Äriplaani hindamise ja selle täitmise seirega tegeleb või selle eest vastutab korraldusasutus.

2. Fondid luuakse sõltumatute juriidiliste isikutena, mille tegevust reguleerivad aktsionäridevahelised kokkulepped, või olemasolevas finantseerimisasutuses tegutseva eraldiseisva finantseerimisüksusena. Viimasel juhul kohaldatakse fondi suhtes eraldi rakenduseeskirju, milles sätestatakse eelkõige eraldi arvepidamine, et fondi investeeritud uued vahendid (sealhulgas EAFRDlt saadud vahendid) oleksid eraldi finantseerimisasutusel algselt olevatest vahenditest. Komisjon ei saa olla fondi osanik või aktsionär.

3. Fondid investeerivad ettevõtetesse või annavad neile tagatise nende asutamisel, esimestes tegevusetappides või laienemisel ning üksnes

⁽¹⁾ ELT L 209, 11.8.2005, lk 1.

▼B

selliste tegevuste puhul, mis fondijuhtide arvates on potentsiaalselt elujõulised. Majandusliku elujõulisuse hindamisel võetakse arvesse kõiki kõnealuse ettevõtte sissetulekuallikaid. Fondid ei investeeri raskustes olevatesse äriühingutesse, nagu need on määratletud raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevates ühenduse suunistes,⁽¹⁾ ega anna sellistele äriühingutele tagatist.

4. Korraldusasutused ja fondid rakendavad ettevaatusabinõusid konkurentsimoonutuste minimeerimiseks riskikapitali- või laenuturul. Omakapitaliinvesteeringutest ja laenudest saadava tulu (proportsionaalsed halduskulud maha arvatud) võib eeliskorras jagada erasektori aktsionäridele kuni aktsionäride vahel sõlmitud kokkuleppes sätestatud tasu ulatuses ning pärast seda proportsionaalselt kõigi aktsionäride ja EAFRD vahel.

5. Fondide halduskulud ei tohi programmi kestuse vältel ületada 3 % (tagatisfondide puhul 2 %) aastas keskmiselt sissemakstavast kapitalist, välja arvatud juhul, kui pärast pakkumismenetlust on vaja kehtestada kõrgem protsendimäär.

6. Maaelu arengu programmidest fondidesse tehtava panuse tingimused (sh väljundid, investeerimisstrateegia ja kavandamine, rakendamiseire, investeeringutest loobumise poliitika ja lõpetamist käsitlevad sätted) sätestatakse rahastamiskokkuleppes, mis sõlmitakse ühel poolt fondi ja teiselt poolt liikmesriigi või korraldusasutuse vahel.

7. EAFRDst ja muudest avaliku sektori allikatest fondidele tehtava panuse ning fondidest üksikettevõtetesse tehtavate investeeringute või neile antavate tagatiste suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 reegleid või riigiabi käsitlevaid ühenduse eeskirju.

Artikkel 52

1. Käesoleva määruse artiklis 51 osutatud finantskorraldusmeetmete puhul on komisjonile määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 26 lõike 3 punkti a kohaselt deklareeritud kulutused selliste fondide loomisel või neile maksete tegemisel tehtud kogukulud.

Lõppmakse tegemisel ja maaelu arengu programmi lõpetamisel kooskõlas määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikliga 28 käsitatakse abikõlblike kulutustena järgmisi kogusummasid:

- a) iga asjaomase fondi maksed ettevõttesse tehtavate investeeringute jaoks või tagatisfondidest antavad tagatised, sh tagatisena lubatud summad;
- b) abikõlblikud halduskulud.

Vahe finantskorraldusmeetmete raames tegelikult makstud EAFRD panuse ning teise lõike punktide a või b alusel abikõlblike kulutuste vahel tasaarveldatakse programmi viimase rakendusaasta aastaaruandes.

2. Maaelu arengu programmidest fondidele tehtud maksetest saadud intresse kasutatakse üksikettevõtetele suunatud finantskorraldusmeetmete rahastamiseks.

3. Asjaomaste liikmesriikide pädevad ametiasutused kasutavad fondide tehtud investeeringutest tegevustele tagastatud või pärast tagatiste maksmist alles jäänud ressursse üksikettevõtete heaks.

⁽¹⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

▼B

4. alajagu

Standardkulud ning saamata jäänud tulu ja mitterahaliste maksete hindamine*Artikkel 53***▼M5**

1. Vajaduse korral võivad liikmesriigid määrata määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklites 31, 37–41 ja 43–49 sätestatud toetuse määra standardkulude ja saamata jäänud tulu standardhinnangute alusel.

Ilma et see piiraks riigiabi sisulisi ja menetluslikke eeskirju, kohaldatakse esimest lõiku ka looduspärandi säilitamiseks, taastamiseks ja kvaliteedi parandamiseks ning määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 57 punktis a osutatud kõrge loodusliku väärtusega alade arendamiseks tehtavate investeeringute suhtes.

▼B

2. Liikmesriigid tagavad, et arvutused ja lõikes 1 osutatud vastavad toetusmeetodid:

- a) sisaldavad ainult kontrollitavaid elemente;
- b) põhinevad asjakohaste teadmiste ja oskustega määratud arvnäitajatel;
- c) viitavad selgelt arvnäitajate päritolule;
- d) on eristatud, et võtta vajaduse korral arvesse piirkondlikke või kohalikke tingimusi ja tegelikku maakasutust;
- e) ei sisalda püsivate investeerimiskuludega seotud elemente (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklite 31, 37–40 ja 43–47 kohaste meetmete puhul).

Artikkel 54

1. Avalik-õigusliku või eraõigusliku abisaaja mitterahalisi investeringuid sisaldavate meetmete puhul võivad sellised investeringud, nimelt kaubad ja teenused, mille eest ei ole tehtud arvete või samaväärtsete dokumentidega tõendatavaid rahalisi makseid, olla abikõlblikud, kui täidetakse järgmised tingimused:

- a) mitterahalisteks investeringuteks on maa või kinnisvara, seadmed või toormaterjalid, teadusuuringud või ametioskusi nõudev või tasustamata vabatahtlik töö;
- b) neid ei tehta seoses artiklis 50 osutatud finantskorraldusmeetmetega;
- c) nende väärtust on võimalik sõltumatult hinnata ja kontrollida.

Maa või kinnisvara andmise korral tõendab selle väärtust sõltumatu kvalifitseeritud ekspert või asjakohaste volitustega ametiasutus.

Tasustamata vabatahtliku töö puhul määratakse selle väärtus, arvestades töötatud aega ning samaväärse töö eest makstavat tunni- ja päevapalka, vajaduse korral varem kehtestatud standardkulude süsteemi alusel, tingimusel et kontrollisüsteem annab piisava kinnituse selle kohta, et kõnealust tööd on tehtud.

2. EAFRDst kaasrahastatavad riiklikud kulutused mitterahalisi makseid sisaldavale tegevusele ei ületa abikõlblikke kogukulutusi (v.a mitterahalised maksed) tegevuse lõpus.

▼B

5. alajagu

Investeeringud*Artikkel 55*

1. Investeeringute puhul piirduvad abikõlblikud kulutused järgmisega:

- a) kinnisvara ehitamine, omandamine, sealhulgas rentimine või parendamine;
- b) uute masinate ja seadmete (sh tarkvara) ostmine või liising kuni vara turuväärtuseni. Muud liisingulepinguga seotud kulud (liisinguandja hinnalisand, intresside refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustusmaksed) abikõlblikud ei ole;
- c) punktides a ja b osutatud kulustega seotud üldkulud, nagu arhitektide, inseneri- ja konsultatsioonitasud, teostatavusuuringud ning patendiõiguste ja litsentside omandamine.

Erandina esimese lõike punktist b võivad liikmesriigid vaid mikroettevõtete väikese ja keskmise suurusega ettevõtete puhul komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ⁽¹⁾ tähenduses, kehtestada, põhjendatud juhtudel, tingimused, mille kohaselt võivad kasutatud tehnika ostmise kulud olla abikõlblikud.

2. Põllumajanduslike investeeringute puhul ei anta investeeringutoetust põllumajandustootmisõiguste, loomade ja üheaastaste taimede ostmiseks ega nende taimede istutamiseks.

Loodusõnnetustes kannatada saanud põllumajandusliku potentsiaali taastamiseks ostetud loomade korral vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 20 punkti b alapunktile vi alusel võivad loomade ostmise kulud olla abikõlblikud.

Tavalised asendusinvesteeringud ei ole abikõlblikud.

6. alajagu

Investeeringutoetuse ettemaksete maksmine*Artikkel 56*

1. Erandina komisjoni määruse (EÜ) nr 1975/2006 artikli 26 lõikest 5 võivad investeeringutoetuse saajad taotleda pädevatelt makseasutustelt ettemakset,⁽²⁾ kui see võimalus on sätestatud programmdokumendis. Avalik-õiguslike toetusesaajate puhul võib selliseid ettemakseid teha ainult omavalitsustele ja nende ühendustele ning avalik-õiguslikele organitele.

2. Ettemakse suurus ei ületa 20 % investeeringuga seotud avalikust abist ja selle maksmise tingimuseks on 110 % ettemakse summale vastava pangatagatise või muu samaväärse tagatise esitamine. ►M4 Investeeringute puhul, mille kohta on toetuse andmist käsitlev otsus langetatud 2009. või 2010. aastal, võib ettemakset suurendada kuni 50 %ni asjaomase investeeringuga seotud avalikust abist. ◀

Lõikes 1 osutatud avalik-õigusliku toetusesaaja korral võib makseasutus vastavalt liikmesriigis kohaldatavatele sätetele aktsepteerida ametiasutuse kirjalikku tagatist, mis hõlmab esimeses alalõigus kindlaksmääratud protsendimääradele vastavat summat; kui ametiasutus kohustub maksuma tagatisele vastava summa juhul, kui õigust makstud ettemaksele ei kinnitata.

⁽¹⁾ ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 74.

▼B

3. Tagatis vabastatakse, kui pädev ametiasutus leiab, et investee-riguga seotud tegelik kulutus ületab ettemakse summa.

2 . j a g u

Riigiabi*Artikkel 57*

1. Maaelu arengu programmid võivad sisaldada asutamislepingu artikli 36 reguleerimisalasse kuuluvate meetmete või tegevuste täiendavaks riiklikuks rahastamiseks ettenähtud riigiabi vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklile 89 ainult juhul, kui riigiabi on määratletud käesoleva määruse II lisa punkti 9 alapunkti A kohaselt.

▼M4

2. Maaelu arengu programmid võivad sisaldada asutamislepingu artikli 36 reguleerimisalast välja jäävaid, liikmesriikide poolt maaelu arengu toetuseks tehtud makseid määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklite 25, 43–49 ja 52 kohaste meetmete ja kõnealuse määruse artiklite 21, 24, 28, 29, 30 ja 35a kohaste meetmetega seotud tegevuste rahastamiseks või asutamislepingu artikli 36 reguleerimisalast välja jäävate, määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklite 25, 27 43–49 ja 52 kohaste meetmete ja kõnealuse määruse artiklite 21, 24, 28, 29, 30 ja 35a kohaste meetmetega seotud tegevuste täiendavaks riiklikuks rahastamiseks ainult juhul, kui riigiabi on määratletud käesoleva määruse II lisa punkti 9 alapunkti B kohaselt.

▼B

3. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud meetmetele ja tegevustele tehtud kulutused on abikõlblikud vaid siis, kui abi ei ole andmise hetkel ebaseaduslik nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999⁽¹⁾ artikli 1 punkti f kohaselt.

Korraldusasutus või mõni muu liikmesriigi pädev ametiasutus tagab, et kui käesoleva artikli lõikes 2 osutatud meetmete kohaselt antakse tegevusteks abi kehtivate abikavade alusel määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punktide b ja d tähenduses, siis järgitakse individuaalsest abist teavitamise nõudeid kõnealuse määruse artikli 1 punkti e tähenduses, ning et kõnealused tegevused valitakse vaid pärast nendest teavitamist ja abi komisjonipoolset kinnitamist vastavalt asutamislepingu artikli 88 lõikele 3.

3 . j a g u

Teavitamine ja avalikustamine*Artikkel 58*

1. Maaelu arengu programm sisaldab teavitamiskava, millega on ette nähtud:

- a) eesmärgid ja sihtrühmad;
- b) teavitamis- ja teabemeetmete sisu ning strateegia, milles on esitatud kavandatavad meetmed;
- c) selle soovituslik eelarve;
- d) rakendamise eest vastutavad valitsusasutused või organid;
- e) kriteeriumid, mida kasutatakse teavitusmeetmete mõju hindamiseks seoses läbipaistvuse ning maaelu arengu programmide ja ühenduse osa teadvustamisega.

⁽¹⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

▼B

2. Teavitamiseks eraldatavad summad võivad kuuluda maaelu arengu programmi tehnilist abi käsitleva osa raamesse.
3. Teavitamise üksikasjalikud eeskirjad on sätestatud VI lisas.

Artikkel 59

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 77 kohaselt loodud seirekomisjoni koosolekutel kannab esimees ette teavitamismeetmete rakendamise edusammudest ja esitab komitee liikmetele vastavaid näiteid.

4. jagu

Seire ja hindamine**▼M4***Artikkel 59a*

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 78 punktis f osutatud “olulised muudatusettepanekud” hõlmavad muudatusi, mille tegemiseks on vajalik komisjoni otsus, ning käesoleva määruse artikli 9 lõikes 1 osutatud muudatusi, välja arvatud muudatused, mis on seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 5 lõikes 6 osutatud erandiga ning teabega programmi kehtivate meetmete kohta ja nende kirjeldusega.

▼B*Artikkel 60*

Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikliga 82 ettenähtud iga-aastaste arenguaruannete ülesehitus ja elemendid on esitatud käesoleva määruse VII lisas.

Artikkel 61

Vahe- ja järeelhindamised vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 86 lõigetele 4 ja 5 esitatakse komisjonile hiljemalt vastavalt 31. detsembriks 2010 ja 31. detsembriks 2015.

Kui liikmesriigid ei edasta vahe- ja järeelhindamisaruandeid käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud kuupäevadeks, võib komisjon kuni aruannete saamiseni kohaldada määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 27 lõikes 3 osutatud vahemaksete ajutise peatamise korda.

Artikkel 62

1. Maaelu arengu programmide ühised lähte-, väljundi- tulemus- ja mõjunäitajad on loetletud käesoleva määruse VIII lisas. Kõnealune näitajate loetelu moodustab määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 80 osutatud ühise seire- ja hindamisraamistiku.

Vajaduse korral jagatakse näitajad abisaajate soo ja vanuse järgi, samuti selle järgi, kas meetmeid rakendatakse vähemsoodsates piirkondades või lähenemiseesmärgi alla kuuluvatel aladel.

▼M4

Meetmete puhul, mis hõlmavad määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 16a määratletud tegevuste liike, liigitatakse väljundinäitajad ja väljundinäitajate soovituslikud eesmärgid tegevuste liikide kaupa.

▼B

2. Väljundi- ja tulemusnäitajate edenemist käsitletakse iga-aastases arenguaruandes. Kõnealusel aruandes sisalduvad nii ühised kui ka lisa-näitajad.

Et hinnata maaelu arengu programmi eesmärkide saavutamise suunas liikumist, määratakse programmi rakendamise ajaks väljundi-, tulemus-

▼B

ja mõjunäitajatele soovituslikud eesmärgid, sh määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 89 osutatud riiklik lisarahastamine.

3. Komisjon määratleb ühise seire- ja hindamisraamistikuga seotud suunised liikmesriikidega ühise lähenemise teel. Need suunised sisaldavad vähemalt järgmisei elemente:

- a) seirenõuded;
- b) eel-, vahe- ja järelhindamise korraldus ning ühised hindamisküsimused iga maaelu arengu meetme jaoks;
- c) suunised edu hindamist käsitleva aruandlussüsteemi kohta, võttes arvesse näitajaid;
- d) dokumendid iga meetme kohta, milles on sekkumisloogika ja eri näitajad;
- e) lähte-, väljundi-, tulemus- ja mõjunäitajaid kirjeldavad dokumendid.

5. j a g u

Teabe ja dokumentide elektrooniline vahetamine*Artikkel 63*

1. Komisjon loob koostöös liikmesriikidega teabesüsteemi (edaspidi "süsteem"), mis võimaldab ühist huvi pakkuva teabe turvalist vahetamist komisjoni ja liikmesriikide vahel. Kõnealused andmed sisaldavad nii halduslikku/korralduslikku kui rahalist külge, mis kuulub komisjoni määruse (EÜ) nr 883/2006 ⁽¹⁾ artikli 18 reguleerimisalasse.

Komisjon loob kõnealuse süsteemi ja ajakohastab seda liikmesriikidega ühise lähenemise teel.

2. Haldusliku/korraldusliku juhtimise osas sisaldab süsteem ühist huvi pakkuvat dokumente käsitlevat teavet, mis võimaldab seiret, eelkõige: riiklike strateegiakavasid ja nende ajakohastatud versioone, koondaruandeid, programme ja nende muudatusi, komisjoni otsuseid, iga-aastaseid arenguaruandeid (sh kodifitseerimismeetmeid vastavalt II lisa punktis 7 esitatud tabelile) ning VIII lisas esitatud seire- ja hindamisnäitajaid.

3. Korraldusasutus ja komisjon lisavad süsteemi andmeid ja ajakohastavad nende vastutusalas olevaid dokumente nõutavas vormis.

4. Süsteemi saavad kasutada liikmesriigid ja komisjon kas otse või liidese kaudu, mille abil sünkroniseeritakse andmed automaatselt riiklike ja piirkondlike elektrooniliste juhtimissüsteemidega ning lisatakse neid sinna.

Liikmesriigid saavad süsteemi pääsu õiguste taotlused komisjonile tsentraliseeritud korras.

5. Andmevahetus allkirjastatakse digitaalselt kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/93/EÜ ⁽²⁾ artikliga 5. Liikmesriigid ja komisjon tunnistavad süsteemis kasutatava digitaalse allkirja juriidilist kehtivust ja kohtumenetluses tõendiks sobivust.

6. Komisjonile dokumentide edastamise kuupäevana käsitatakse päeva, millal liikmesriik dokumendid pärast süsteemi sisestamist edastas.

Dokumenti käsitatakse komisjonile saadetuna, kui see muutub süsteemis liikmesriigile mittemuudetavaks ja mitteligipäasetavaks.

⁽¹⁾ ELT L 171, 23.6.2006, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 13, 19.1.2000, lk 12.

▼B

7. Süsteemi ühiselementide väljatöötamise ja ajakohastamise kulud rahastatakse ühenduse eelarvest kooskõlas määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 66 lõikega 1.

Ühelt poolt riiklike ja kohalike süsteemide vahelise liidesega seotud kulud ning teiselt poolt riiklike ja kohalike süsteemide kohandamise kulud võivad olla kõnealuse määruse artikli 66 lõike 2 alusel abikõlblikud.

▼M3

8. ►**M4** Vääramatu jõu või erandlike asjaolude puhul, eelkõige süsteemi väärtalitluse või püsiva ühenduse puudumise korral, võivad liikmesriigid esitada dokumendid komisjonile paberil või muude asjakohaste elektrooniliste vahenditega. Paberil või muude asjakohaste elektrooniliste vahenditega võib dokumente esitada juhul, kui varem on komisjoniga vastavalt kokku lepitud. ◀

Liikmesriik sisestab vastavad dokumendid süsteemi, kui elektroonilise süsteemi kasutamist takistav vääramatu jõu või erakorralise asjaolu põhjus kaob. Sellisel juhul käsitatakse esitamiskuupäevana paberikandjal saadud või muude asjakohaste elektrooniliste vahenditega edastatud dokumentide saatmise kuupäeva.

▼B

V PEATÜKK

Lõppsätted*Artikkel 64*

Määrus (EÜ) nr 817/2004 tunnistatakse kehtetuks 1. jaanuarist 2007.

Seda kohaldatakse endiselt enne 1. jaanuari 2007 määruse (EÜ) nr 1257/1999 kohaselt kinnitatud meetmete suhtes.

Määruse (EÜ) nr 817/2004 artikkel 11 ja selle II lisa punktid 9.3.V.A.1, 9.3.V.B.1, 2 ja 3 ja punkti 9.3.V.B teine taane kehtivad vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 94 kolmandale lõigule kuni 31. detsembrini 2009.

Artikkel 65

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007 algava programmitöö perioodiga seotud ühenduse toetuse suhtes.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼ **M4***I LISA***Artikli 2 lõikes 2 osutatud toetuskavad**

- Puu- ja kõõgiviljad (nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 ⁽¹⁾ II osa I jaotise IV peatüki IVa jagu);
- vein (määruse (EÜ) nr 479/2008 ⁽²⁾ II jaotise I peatükk);
- tubakas (määruse (EÜ) nr 1234/2007 II osa I jaotise IV peatüki V jagu);
- oliiviõli (määruse (EÜ) nr 1234/2007 II osa I jaotise IV peatüki IV jagu);
- humal (määruse (EÜ) nr 1782/2003 artikkel 68a);
- lambad ja kitsed (nõukogu määruse (EÜ) nr 73/2009 ⁽³⁾ artikli 102 lõige 1);
- mesindus (määruse (EÜ) nr 1234/2007 I jaotise IV peatüki VI jagu);
- suhkur (nõukogu määrus (EÜ) nr 320/2006 ⁽⁴⁾);
- äärealade põllumajanduse (nõukogu määruse (EÜ) nr 247/2006 ⁽⁵⁾ III jaotis ning väiksemate Egeuse mere saarte jaoks ette nähtud erimeetmed (nõukogu määruse (EÜ) nr 1405/2006 ⁽⁶⁾ III peatükk);
- otsemaksud (määruse (EÜ) nr 73/2009 artikli 41 lõige 3 ja artikkel 68).

⁽¹⁾ ELT L 299, 2.10.2007, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 148, 6.6.2008, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 30, 31.1.2009, lk 16.

⁽⁴⁾ ELT L 58, 28.2.2006, lk 42.

⁽⁵⁾ ELT L 42, 14.2.2006, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 265, 26.9.2006, lk 1.

II LISA

A. MAAELU ARENGU PROGRAMMI SISU (ARTIKKEL 5)

1. **Maaelu arengu programmi pealkiri**
2. **Liikmesriik ja halduspiirkond (vajaduse korral)**
 - 2.1 *Programmiga hõlmatud geograafiline ala*
(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 15 lõige 2)
 - 2.2. *Lähenedesmärgi alla liigitatud piirkonnad*
(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16 punkt d ja artikkel 69)
Määratleda:
— lähenedespiirkonnad.
3. **Olukorra tugevate ja nõrkade külgede analüüs, nende puhul asjakohane strateegia ning eelhindamine**
(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16 punkt a ja artikkel 85)
 - 3.1 *Olukorra tugevate ja nõrkade külgede analüüs*

Kirjeldada geograafilise ala hetkeolukorda, kasutades kvantifitseeritud andmeid, esitades tugevad ja nõrgad küljed, olulised erinevused, vajadused ja lüngad ning maaelu arengupotentsiaali VIII lisas määratletud lähtenäitajate ja muude asjakohaste lisanäitajate alusel. Kirjelduses käsitletakse järgmist:

- **Geograafilise ala üldine sotsiaal-majanduslik taust:** maapiirkonna kirjeldus, võttes arvesse nõukogu otsuse nr 2006/144/EÜ⁽¹⁾ lisa punkti 2.4, demograafiline olukord (sh elanikkorra vanuselise ja soolise struktuuri analüüs, sisse- ja väljaränne ning linnalähedusest tingitud surve ja eraldatusega kaasnevad probleemid), majandusstiimulid, tootlikkus ja majanduskasv, tööturg (sh tööhõive struktuur, töötus ja oskuste tasemed, k.a. tööhõive vanuselise ja soolise külje analüüs), üldine ja põllumajanduslik/metsanduslik maakasutus ja omandistruktuur ning põllumajandusettevõtete keskmine suurus.
- **Põllumajandus-, metsandus- ja toidusektorite toimimine:** põllumajandus-, metsandus- ja toidusektorite konkurentsivõime, struktuuri nõrkade külgede analüüs, ümberkorraldus- ja moderniseerimisvajaduste määramine, inimkapital ja ettevõtlus, uuenduspotentsiaal ja teadmiste siirde potentsiaal, kvaliteet ja vastavus ühenduse nõuetele.
- **Keskond ja maade hooldamine:** mahajätmis- ja marginaliseerumissohus piirkondades põllumajandusettevõtteid ohustavad probleemid, üldine bioloogilise mitmekesisuse kirjeldus rõhuasetusega seostele põllumajanduse ja metsandusega (sh kõrge loodusväärtusega põllumajandus- ja metsandussüsteemid, Natura 2000 direktiivide rakendamisega seotud olukord põllumajandus- ja metsamaadel), vee kvaliteedi ja kvantiteedi kirjeldus, põllumajanduse roll veekasutuses/reostuses ning nõukogu direktiivi nr 91/676/EMÜ⁽²⁾ ja direktiivi nr 2000/60/EÜ (nitraatide ja veepoliitika raamdirektiiv) rakendamine, õhusaaste ja kliimamuutus ning nende seosed põllumajandusega: kasvuhoonegaaside ja ammoniaagi õhku paiskamine ning seosed eri tegevuskavade/algatustega, mida liikmesriik/piirkond on rakendanud, et saavutada rahvusvahelisi eesmärgi (sh ammoniaagi õhku paiskamise vähendamise hea tava koodeks (piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioon)), bioenergia kasutamine, mulla kvaliteedi kirjeldus (veest ja tuulest tingitud erosioon, orgaaniline aines, saastatus) ning selle kaitse, pestitsiidide kasutamine, mahepõllumajandus ja loomade heaolu, kaitsvate ja hoiu metsamaade ulatus, suure/keskmise tuleohuga metsamaad, keskmine aastane metsaga kaetud alade pindala muutus. Eespool loetletud kirjeldusi tuleks toetada kvantifitseeritud andmetega.

⁽¹⁾ ELT L 55, 25.2.2006, lk 20.

⁽²⁾ EÜT L 375, 31.12.1991, lk 1.

▼B

- **Maamajandus ja elu kvaliteet:** maamajanduse struktuur, alternatiivsete töövõimaluste loomise takistused, mikroettevõtete loomine ja turism, maapiirkonnas teenuste osutamise kirjeldus ja lüünkade analüüs (sh *on-line* teenuste ja lairibainfrastruktuuri kasutamise võimalus), infrastruktuurilised vajadused, kultuuripärand ja hoonetatud keskkond külad, inimpotentsiaal ja kohalik arengupotentsiaal (k.a juhtimine).
- **Leader:** 2000.–2006. aasta programmitöö perioodil maaelu arengu integreeritud alt-üles strateegiatega (Leader+ ning muud riiklikud ja ühenduse kaasrahastatavad programmid) hõlmatud elanikkond ja territoorium liikmesriikides.

3.2 *Tugevate ja nõrkade külgedega sobiv strateegia*

Kirjeldada maapiirkonna olukorraga tegelemiseks kavandatavate maaelu arengu meetmete valikut ja hierarhiat, eri telgedele ja meetmetele pandud rahalist koormust, mida on põhjendatud tugevate ja nõrkade külgede analüüsi raames.

3.3 *Eelhindamine*

Lisada see hindamine, millega tehakse kindlaks ja hinnatakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 85 osutatud elemente: vajadusi keskpikal ja pikemal perioodil, kavandatud eesmärgid, oodatavaid tulemusi, kvantifitseeritud eesmärgid (eelkõige algele olukorrale mõju avaldamise osas), ühendusepoolset lisaväärtust, ühenduse prioriteetidega arvestamise ulatust, eelmistest programmide saadud kogemusi ning rakendamist, seiret, hindamist ja finantsjuhtimist hõlmava korra kvaliteeti.

Eelhindamisel pööratakse tähelepanu ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/42/EÜ⁽¹⁾ (strateegilise keskkonnanahindamise direktiiv) ettenähtud keskkonnanahindamise nõuetele.

Täielik eelhindamine esitatakse maaelu arengu programmi lisana.

3.4 *Eelmise programmitöö perioodi mõju ja muu teave*

Kirjeldada eelmisel programmitöö perioodil maaelu arengu EAGGF-i eraldatud rahaliste vahendite mõju samale programmitöö alale. Esitada hindamistulemuste kokkuvõte.

▼M1

Bulgaaria ja Rumeenia puhul käsitletakse eelmises lõikes sätestatud kirjeldusega SAPARDi programmiga eraldatud rahaliste vahendite mõju.

▼B

Vajaduse korral kirjeldada peale ühenduse maaelu arengu meetmete ja kaasnevate meetmete ka muid meetmeid, mis on mõjutanud asjaomast programmitöö valdkonda.

4. **Valitud prioriteetide põhjendus, võttes arvesse ühenduse strateegiasuuniseid ja riiklikku strateegiakava, samuti eelhindamise kohast eeldatavat mõju**

(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16 punkt b)

4.1 *Valitud prioriteetide põhjendus, võttes arvesse ühenduse strateegiasuuniseid ja riiklikku strateegiakava*

Kirjeldada, kuidas maaelu arengu programmi raames valitud meetmed ja neljale teljele pandud rahaline koormus kajastavad riiklikku strateegiakava ja konkreetset olukorda riigis.

4.2 *Eelhindamise kohane oodatav mõju seoses valitud prioriteetidega*

Maaelu arengu programm peab sisaldama eelhindamise kokkuvõtet (programmile lisatud täieliku eelhindamise alusel) ja seda, kuidas korraldusasutused arvestasid kõnealuse hindamise tulemusi. Selles osas kommenteeritakse ka telgede ja meetmete vahelise koostoime oodatavat mõju ja seda, kuidas asjaomased integreeritud meetmed saavad kaasa aidata positiivsele välismõjule ja kõikidele osapooltele kasulikele olukordadele.

⁽¹⁾ EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30.

▼B**5. Teave telgede kohta ning iga telje jaoks kavandatud meetmed ja nende kirjeldus**

(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16 punkt c)

Kõnealune teave sisaldab telgede ja kavandatud meetmete kirjeldust, samuti konkreetseid kontrollitavaid eesmärke ja määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 81 osutatud näitajaid, mis võimaldavad mõta programmi edenemist, tõhusust ja tulemuslikkust. Näitajate hulgas on ühises seire- ja hindamisraamistikus (käesoleva määruse VIII lisa) loetletud ühised näitajad ja programmispetsiifilised lisanäitajad.

5.1 Üldnõuded

— nimetada konkreetne artikkel (ja vajaduse korral lõige), millega on hõlmatud iga üksik maaelu arengu meede. Kui nimetatud on kaks või rohkem artiklit (integreeritud tegevuste puhul), seostatakse maksed domineeriva meetmega ja seeläbi domineeriva teljega (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 70 lõige 7), kuid iga osa rakendatakse vastavalt iga meetme suhtes kohaldatavatele eeskirjadele.

— nimetada sekkumise põhjendused, eesmärgid, ulatus ning tegevused, näitajad, kvantifitseeritud eesmärgid ja vajaduse korral ka abisaajad.

5.2 Kõiki meetmeid või mitut meetet käsitlevad nõuded

— Viide kõikidele eelmisest perioodist pärinevatele jätkuvatele tegevustele/kehtivatele lepingutele (k.a rahaline külg) ja korrale/eeskirjadele (sh üleminekueeskirjadele), mida nende suhtes kohaldatakse vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 1320/2006 (milles sätestatakse nõukogu määrusega (EÜ) nr 1698/2005 ettenähtud maaelu arengu toetusele ülemineku eeskirjad). ⁽¹⁾ Kui programmiskavandatakse lahknevasi kõnealuse määruse II lisas esitatud vastustabelist, tuleb neid põhjendada käesoleva taande all. 2007.–2013. aasta programmitöö perioodil enam mitte rakendatavate meetmete hulka kuuluvate tegevuste kirjeldus võib käesoleva taande raames piirduda vaid nõuetega. ► **M1** Bulgaaria ja Rumeenia puhul, viide kõikidele käimasolevatele tegevustele/kehtivatele lepingutele (sealhulgas finantsnäitajad) ja korrale/eeskirjadele (sh üleminekueeskirjad), mida kõnealuste tegevuste ja lepingute suhtes kohaldatakse vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 248/2007 ⁽²⁾ mitmeaastaste rahastamislepingutega, SAPARDi programmi alusel sõlmitud aastaste rahastamislepingutega ja SAPARDi programmilt maaelu arendamiskavadele üleminekuga seotud meetmete kohta. ◀

▼M4

— Kinnitus, et määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklite 25, 43–49 ja 52 kohaste meetmete ning kõnealuse määruse artiklite 21, 24, 28, 29, 30 ja 35a kohaste meetmetega hõlmatud tegevuste puhul, mis ei kuulu asutamislepingu artikli 36 reguleerimisalasse, on tagatud riigiabikorra ja oluliste vastavuskriteeriumide, eelkõige asutamislepingu artiklitega 87–89 hõlmatud avaliku rahastamise ülemäärane järgimine.

▼B

— Kinnitus, et mitme maaelu arengu meetme rakendamist mõjutavad nõuetele vastavuse nõuded on samad, mis määruses (EÜ) nr 1782/2003 esitatud.

— Tõendid selle kohta, et investeerimismeetmete puhul on toetus suunatud selgelt määratletud eesmärkidele, mis kajastavad määratletud territoriaalseid vajadusi ja nõrku struktuurilisi külgi.

— Kriteeriumid ja halduseeskirjad, millega tagatakse see, et käesoleva määruse I lisas loetletud toetuskavade alusel erandkorras maaelu arengu toetust saavad tegevused ei saaks toetust ka muudest asjakohastest ühise põllumajanduspoliitika rahastamisvahenditest.

— Käesoleva määruse artikli 48 lõikes 2 osutatud tõendid, mis võimaldavad komisjonil kontrollida arvutuste vastavust ja õigsust.

⁽¹⁾ ELT L 243, 6.9.2006, lk 6.

⁽²⁾ ELT L 69, 9.3.2007, lk 5.

▼B

— Käesoleva määruse artiklitele 49–52 vastav kord intressitoetuste ja nende kapitalisatsioonisüsteemide, samuti finantskorraldustegevuste puhul.

▼M45.3 *Nõutav teave telgede ja meetmete kohta*

Meetmete kohta on vaja järgmist konkreetset teavet, sh määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõikes 1 osutatud tegevuste eriliikide kohta:

▼B5.3.1 ***1. telg: Põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõime parandamine***

Ühine teatavatele metsandusega seotud meetmetele

— Kavandatavate meetmete seos riiklike ja madalama tasandi metsandusprogrammide või samaväärsete rahastamisvahendite ja ühenduse metsandusstrateegiaga.

5.3.1.1 **Inimpotentsiaali parandamisele ning teadmiste edendamisele suunatud meetmed**5.3.1.1.1 **Kutseõppe- ja teavitamismeetmed** (sh teadustulemuste ja uudsete tavade levitamine) põllumajandus- ja toidusektori ning metsandussektoriga seotud isikutele

— Tegevuste (sh koostisliikide) ja abisaajate kirjeldus;

— üksikasjad toetusega hõlmamise kohta.

5.3.1.1.2 **Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine**

— Liikmesriigis/piirkonnas kasutatav tegevuse alustamise määratlus;

— äriplaani suhtes kohaldatavate nõuete kokkuvõte (sh kui investeringute puhul peab olema tagatud kehtivate ühenduse normide täitmine 36-kuulise ajapikenduse lõpuks) ning üksikasjad äriplaani ülevaatamise sageduse ja käsitlemise kohta;

— ametialaste oskuste ja pädevusega seotud nõuete täitmiseks saadava ajapikendust hõlmava võimaluse kasutamine;

— erinevate meetmete võimalik ühendamine läbi äriplaani, mis võimaldab noore põllumajandustootja juurdepääsu kõnealuste meetmetele;

— toetuse suurus ja maksemeetod (kuni viiest osamaksest koosnev ühekordne toetus, intressitoetus või nende kahe kombinatsioon).

5.3.1.1.3 **Põllumajandustootjate ja põllumajandusettevõtete töötajate ennetähtaegne pensionile jäämine**

— Kirjeldada seoseid riiklike pensionikavadega;

— kirjeldada seoseid noorte põllumajandusettevõtjate tegevuse alustamist käsitleva meetmega (kui sellist võimalust kasutati);

— abi kestus;

— kuidas kasutatakse võimalust anda vabanenud maa organile, kes kohustub selle hiljem kellelegi teisele üle andma;

— maksete suurus.

5.3.1.1.4 **Põllumajanduse ja metsanduse nõuandeteenuste kasutamine**

— Liikmesriigi kehtestatud põllumajanduse ja metsanduse nõuandetsüsteemi kirjeldus (sh selliste organite valimise kord, kes vastutavad põllumajandustootjatele/metsaomanikele kõnealuste teenuste osutamise eest);

— toetussumma ja -määr.

5.3.1.1.5 **Juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste loomine**

— Loomise korra, teenuste osutajate staatuse ja teenuse liikide kirjeldus;

— abikõlblike kulutuste liikide ja toetuse taseme (sh toetuse järkjärgulise vähendamise) kirjeldus.

▼B**5.3.1.2 Füüsilise potentsiaali ümberkorraldamisele ja arendamisele ning innovatsiooni soodustamisele suunatud meetmed**

5.3.1.2.1 Põllumajandusettevõtete moderniseerimine

- Põllumajandusettevõtete üldise tulemuslikkuse parandamisega seotud nõuete ja eesmärkide kirjeldus;
- investeeringute liigid (materiaalsed/immateriaalsed);
- abisaajate liigid;
- ühenduse vastkehtestatud nõuded (ja kehtestatud nõuded tegevust alustavatele noortele põllumajandustootjatele makstava toetuse puhul), mille jaoks võib toetust anda, kõnealuste nõuete täitmiseks seotud konkreetsete probleemide selgitus ning ajapikenduse kestus ja selgitus iga nõude puhul;
- toetuse liik ja abi osatähtsus.

5.3.1.2.2 Metsade majandusliku väärtuse parandamine

- Investeeringute ja asjaomaste abisaajate liigid;
- toetuse liigid, abi osatähtsus.

5.3.1.2.3 Põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine

- Ettevõtete üldise tulemuslikkuse parandamisega seotud nõuete ja eesmärkide kirjeldus;
- peamised tootmissektorid ja investeeringuliigid (materiaalsed/immateriaalsed);
- toetust saavate ettevõtete liigid ja suurus;
- selliste nõuete kindlaksmääramine, mille puhul võib mikroettevõtetele anda ajapikendust, et nad saaksid järgida ühenduse vastkehtestatud nõuet;
- toetuse liigid ja abi osatähtsus ;

▼M1

- Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisakti VIII lisa II jao lõikes 3 osutatud üleminekuperioodil toetust saavate ettevõtete loetelu.

▼B

5.3.1.2.4 Põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö

- Vastavad sektorid ja koostööprojektidesse kaasatud partnerite liigid;
- uute toodete/töötlemisviiside/tehnoloogiatega seotud koostööprojektide vaheliste erinevuste kirjeldus;
- abikõlblike kulude liigid ja toetuse määrad.

5.3.1.2.5 Põllumajanduse ja metsanduse arengu ja kohanemisega seotud infrastruktuur

- Tegevusliikide kirjeldus.

5.3.1.2.6 Loodusõnnetustes kahjustatud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ja asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine

- Selliste sündmuste esinemise korral esitada kinnitus, et hõlmatud on vaid investeerimiskulutused.

5.3.1.3 Põllumajandusliku tootmise ja põllumajandustoodete kvaliteedi parandamisele suunatud meetmed

5.3.1.3.1 Ühenduse õigusaktidel põhinevate nõuetega vastavusse viimine

- Selliste ühenduse õigusaktidel põhinevate nõuete loetelu, mis on määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 31 lõike 1 alusel abikõlblikud;

▼B

kuupäev, millest alates on nõue ühenduse õigusaktide kohaselt kohustuslik, ja valiku põhjendus;

- olulise mõju kirjeldus põllumajandusettevõtte tegevuskuludele, mis tulenevad uuest nõudest tingitud kohustustest või piirangutest;
- toetuse suurus abikõlbliku nõude kohta ja kõnealuse summa määramise meetodid.

5.3.1.3.2 Põllumajandustootjate osalemine toidukvaliteedikavades

- Ühenduses ja riiklikul tasandil kehtivate abikõlblike kvaliteedikavade loetelu (sh valitud kvaliteedikava alusel abikõlblike toodete loetelu). Riiklike kavade puhul artikli 22 lõikes 2 osutatud kriteeriumidega seotud kava kirjeldus;
- kvaliteedikava toimimise seire eest vastutav(ad) ametlik(ud) asutus(ed) ja seire korralduse kirjeldus;
- toetuse summa abikõlbliku kava kohta ja püsikulude põhjendus.

5.3.1.3.3 Teavitamis- ja edendamistegevus

- Meetme “Põllumajandustootjate osalemine toidukvaliteedikavades” raames valitud kvaliteedikava kohaselt abikõlblike toodete loetelu;
- kord tagamaks, et maaelu arengu toetust saavaid tegevusi ei toetata määruse (EÜ) nr 2826/2000 alusel;
- teavitamise, edendamise ja reklaami eelkontrollimise kord (käesoleva määruse artikli 23 lõige 6);
- abikõlblike kulude liigi kokkuvõtlik kirjeldus ja toetusmäärad.

▼M4

5.3.1.4 Üleminekumeetmed

▼B

5.3.1.4.1 Ümberkorraldatavate elatuspõllumajandusettevõtete toetamine

- Elatuspõllumajandusettevõtte määratlus, võttes arvesse põllumajandusettevõtte miinimum- ja/või maksimumsuurust, turustatavate toodete osakaalu ja/või abikõplikust põllumajandusettevõttest saadava tulu määra;
- tulevase majandusliku elujõulisuse määratlus;
- äriplaaniga seotud nõuete kokkuvõte;
- toetuse summa ja kestus.

5.3.1.4.2 Tootjarühmade loomine

- Rühmade tunnustamise ametliku korra (sh valikukriteeriumide) kirjeldus;
- asjaomased sektorid;
- (vaid Malta puhul) erandist kasu saav(ad) sektor(id) koos põhjendusega äärmiselt väikese kogutoodangu puhul ning erandi kehtestamise tingimused: rühma toodangu miinimumprotsent sektori kogutoodanguga võrreldes ning rühma kuuluvate tootjate miinimumarv sektoris;
- (vaid Malta puhul) iga-aastaste summade põhjendus.

▼M1

5.3.1.4.3. Põllumajandustootjatele nõuande- ja teabeleviteenuste osutamine Bulgaarias ja Rumeenias

- osutatavate nõuande- ja teabeleviteenuste kirjeldus;
- miinimumnõuded kõnealuste teenuste osutamise eest vastutavatele asutustele;
- kõnealuste asutuste valimise kord.

▼ **M4**

5.3.1.4.4. Ühise turukorralduse reformi tõttu ümberkorraldatavad põllumajandusettevõtted;

- ühise turukorralduse reformi kirjeldus;
- äriplaaniga seotud nõuete kokkuvõte;
- toetuse summa ja kestus.

▼ **B**

5.3.2 **2. telg. Keskkonna ja paikkonna parandamine**

5.3.2.1 **Põllumajandusmaa säästvale kasutusele suunatud meetmed**

Teatavate meetmete ühisomadused

Riikliku rakendamise üksikasjalik kirjeldus:

- väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamise miinimumnõuded ning muud vastavad kohustuslikud nõuded määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõike 3 kohaldamisel; väetisi käsitlevad miinimumnõuded peavad sisaldama muu hulgas nitraaditundlikest piirkondadest väljaspool asuvate põllumajandusettevõtete jaoks vastavalt direktiivile 91/676/EMÜ kasutusele võetud hea tava koodekseid ja fosforisaaste alaseid nõudeid; taimekaitsevahenditega seotud miinimumnõuded peavad sisaldama muu hulgas nõuet, et toodete kasutamiseks oleks luba ja et koolituskohustus oleks täidetud, ohutu hoidmise nõudeid, vee ja muude tundlike kohtade läheduses pestitsiididega töötlemise seadmete ja pestitsiidide kasutamist käsitlevate eeskirjade kontrolli nagu on kehtestatud siseriiklikes õigusaktides;
- muud vastavad siseriiklikes õigusaktides kehtestatud kohustuslikud nõuded määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 40 lõike 2 kohaldamiseks.

5.3.2.1.1 Ebasoodsate looduslike tingimuste toetus mägipiirkondade põllumajandustootjatele

Määruse (EÜ) nr 817/2004 II lisa punktides 9.3.V.A.1, 9.3.V.B.1, 2 ja 3. ja punkti 9.3.V.B. teises taandes sätestatud kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2009. A ja B (põhijooned/muu teave) eristamine ei kehti.

5.3.2.1.2 Ebasoodsate looduslike tingimuste toetus muudele põllumajandustootjatele kui mägipiirkondade põllumajandustootjad

Kohaldatakse punkti 5.3.2.1.1.

▼ **M6**

5.3.2.1.3 Natura 2000 toetus ja direktiiviga 2000/60/EÜ seotud toetus

- Direktiivide 79/409/EMÜ, 92/43/EMÜ ja 2000/60/EÜ rakendamiseks kavandatud alad ning vastavatest riikliku/piirkondliku juhtimise alastest sätestest tulenevad kohustused põllumajandustootjatele; direktiiviga 2000/60/EÜ seotud iga kohustuse puhul selgitus selle keskkonnaeesmärkide kohta (nt kaitsta vooluveekogusid pestitsiidide äravoolu tõttu tekkiva reostuse eest) ja selle seos direktiivi 2000/60/EÜ kohaste kohustustega (viide artikli 11 lõigete 3 või 4 asjakohasele punktile);
- direktiiviga 2000/60/EÜ seotud hüvitise puhul:
 - i) vastavad konkreetset nõuded, mis on kehtestatud direktiiviga 2000/60/EÜ ja mis on kooskõlas vesikonna majandamiskavu käsitlevate meetmeprogrammidega, et saavutada direktiivi 2000/60/EÜ keskkonnaeesmärgid, ning
 - ii) asjakohased tõendid selle kohta, et kavandatud hüvitis ei hõlma tekkinud kulusid ega saamata jäänud tulu, mis tulenevad ebasoodsatest tingimustest, mis on seotud muude ELI veekaitsealaste õigusaktidega ning määruse (EÜ) nr 73/2009 artiklites 5 ja 6 sätestatud kohustuslike majandamiskavade ning heade põllumajandus- ja keskkonnatingimustega;
- direktiivide 79/409/EMÜ, 92/43/EMÜ ja 2000/60/EÜ rakendamisega seotud ning asjaomasel alal ebasoodsatest tingimustest tulene-

▼M6

vaid lisakulusid ja saamata jäänud tulu põhjendavate arvutuste aluseks võetud meetodid ja agronoomilised eeldused;

— toetussummad.

▼B

5.3.2.1.4 Põllumajanduslik keskkonnatoetus

— Erinevate kohustuseliikide kirjeldus ja põhjendus, mille aluseks on nende oodatav keskkonnamõju, mis on seotud keskkonnavajaduste ja -prioriteetidega;

— arvutuste aluseks võetud meetodid, agronoomilised eeldused ja parameetrid (sh määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõikes 3 osutatud miinimumnõuete kirjeldus iga kohustuse kohta), mis põhjendavad: a) lisakulusid, b) võetud kohustusest tulenevalt saamata jäänud tulu ja c) tehingukulude määra; vajaduse korral peaks meetodite raames arvestama määruse (EÜ) nr 1782/2003 alusel antavat abi; vajaduse korral muude mõõtühikute teisendamise meetod vastavalt käesoleva määruse artikli 27 lõikele 9;

— toetussummad;

— meetmed, eesmärgid ja kriteeriumid, mida kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõike 4 teise lõigu kohasel abisaajate valimisel pakkumiskutsete teel;

— põllumajanduses kadumisohus olevate kohalike tõugude loetelu ja emaste aretusloomade arv asjaomaste tõugude puhul. Kõnealuse arvu peab olema kinnitanud nõuetekohaselt tunnustatud tehniline organ või tõuaretusorganisatsioon või -ühing, kes peab registreerima ja ajakohastama asjaomase tõu tõuraamatu. Tõendid selle kohta, et kõnealusel asutusel on ohustatud tõugu loomade identifitseerimiseks vajalikud oskused ja teadmised;

— genofondi vaesumisest ohustatud taimegeneetiliste ressursside puhul tõendid geneetilise vaesumise kohta, mis põhinevad teaduslikel tulemustel ja näitajatel kohalike/algupäraste sortide olemasolu, nende liigilise mitmekesisuse ning peamise põllumajandusliku tegevuse kohta kohalikul tasandil;

— põllumajanduse geneetiliste ressursside säilitamise puhul (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 39 lõige 5): abisaajate ja tegevuste liigid ning üksikasjad abikõlblike kulude kohta.

5.3.2.1.5 Loomade heaolu toetus

— Erinevate kohustuseliikide kirjeldus ja põhjendus nendega kaasneva oodatava mõju alusel vähemalt ühes käesoleva määruse artikli 27 lõikes 7 osutatud valdkonnas;

— meetodid, agronoomilised/zootehnilised eeldused ja parameetrid (sh määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 40 lõikes 2 osutatud miinimumnõuete kirjeldus iga kohustuseliigi kohta), mis on võetud aluseks arvutustele, mis põhjendavad: a) võetud kohustusest tingituna saamata jäänud tulu ja lisakulusid ning b) tehingukulude määra;

— toetussummad.

5.3.2.1.6 Vähetootlike investeeringute toetus

— Toetatavate tegevuste määratlus;

— seosed määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 36 punkti a alapunktiga iv ettenähtud kohustuste või muude põllumajanduskeskkonnaga seotud eesmärkidega;

— Natura 2000 ala või muu kõrge loodusväärtusega ala üldkasutusväärtuse kirjeldus.

▼B**5.3.2.2 Metsamaa säästvale kasutusele suunatud meetmed**

Kõigi meetmete ühisomadused:

- kavandatavate meetmete seos riiklike ja madalama tasandi metsandusprogrammide või samaväärsete rahastamisvahendite ja ühenduse metsandusstrateegiaga;
- viide metsakaitsekavadele suure või keskmise metsatulekahjuhuga aladeks liigitatud alade puhul ning elementidele, millega tagatakse kavandatavate meetmete vastavus kõnealustele kaitsekavadele.

5.3.2.2.1 Põllumajandusmaa esmane metsastamine

- Põllumajandusmaa määratlus;
- põllumajandustootja määratlus;
- metsastatavate alade valimise kriteeriumid ja sätted, millega tagatakse kavandatavate meetmete sobivus kohalike tingimuste ja keskkonnanõuetega, eelkõige bioloogilise mitmekesisusega, vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 50 lõikele 6 ja käesoleva määruse artikli 34 lõikele 2;
- rajamis- ja hoolduskulude ning hüvitamisele kuuluva saamata jäänud tulu arvestamiseks kasutatavate meetodite kirjeldus. Vajaduse korral peaks saamata jäänud tulu puhul meetodites arvestama määruse (EÜ) nr 1782/2003 alusel antud abi;
- rajamistoetuse osatähtsus, hoolduskulusid ja saamata jäänud tulu katvate aastamaksete summad ja kestus.

5.3.2.2.2 Põllumajandusmaal agrometsandussüsteemide esmane rajamine

- Toetatavate agrometsandussüsteemide määratlus;
- metsakasutus;
- põllumajanduslik kasutus;
- istutustihedus;
- rajamiskulude arvutamiseks kasutatavate meetodite kirjeldus;
- rajamistoetuse osatähtsus.

5.3.2.2.3 Muu maa esmane metsastamine

- Metsastamisele kuuluvate alade kindlaksmääramise kriteeriumid ja sätted;
- sätted tagamaks, et kavandatavad meetmed sobivad kohalike tingimuste ja keskkonnanõuete, eelkõige bioloogilise mitmekesisusega;
- rajamis- ja hooldamiskulude arvutamiseks kasutatavate meetodite kirjeldus;
- rajamistoetuse osatähtsus.

5.3.2.2.4 Natura 2000 toetus

- Direktiivide 79/409/EMÜ ja 92/43/EMÜ rakendamiseks kavandatavad alad ning vastavatest riikliku/piirkondliku juhtimise aladest sätetest tulenevad metsaomanike kohustused;
- asjaomase ala puhul direktiivide 79/409/EMÜ ja 92/43/EMÜ rakendamisest tulenevatest metsade ja muude metsastunud alade kasutamispüüangutest tingitud kulusid ja saamata jäänud tulu põhjendavate arvutuste meetodite kirjeldus;
- toetussumma.

5.3.2.2.5 Metsanduse keskkonnatoetus

- Kohustuste põhjendus nende oodatava keskkonnamõju alusel seoses keskkonnavajaduste ja -prioriteetidega;
- võetud kohustustest tingitud lisakulusid ja saamata jäänud tulu põhjendavate arvutuste puhul aluseks võetud meetodid, eeldused ja parameetrid;
- toetussumma.

▼B

- 5.3.2.2.6 Metsapotentsiaali taastamine ja ennetustegevus
— Rakendatavate tegevuste olemus ja ennetuskavad.
- 5.3.2.2.7 Vähetootlike investeeringute toetus
— Toetatavate tegevuste määratlus;
— seosed määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 36 punkti b alapunktiga v ettenähtud kohustuste või muude keskkonnaga seotud eesmärki-dega;
— suurendatava üldkasutusväärtuse kirjeldus.
- 5.3.3 **3. telg: Maapiirkondade elu kvaliteet ja maamajanduse mitmekesis-tamine**
- 5.3.3.1 **Maamajanduse mitmekesistamise meetmed**
- 5.3.3.1.1 Mitmekesistamine mittepõllumajandusliku tegevuse suunas
— Mitmekesistamisega hõlmatud valdkonnad;
— abi osatähtsus.
- 5.3.3.1.2 Mikroettevõtete rajamis- ja arendamistoetus
— Toetust saavate ettevõtete liigid;
— tegevusliikide kirjeldus;
— abi osatähtsus.
- 5.3.3.1.3 Turismi soodustamine
— Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 55 osutatud hõlmatud tegevus-liikide kirjeldus;
— abi osatähtsus.
- 5.3.3.2 **Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamise meetmed**
- 5.3.3.2.1 Majanduse ja maaelanikkonna põhiteenused
— Toetatavate teenuste liigid;
— abikõlblike kulude liigid.
- 5.3.3.2.2 Külade uuendamine ja arendamine
— Toetatavate tegevuste liigid;
— abikõlblike kulude liigid.
- 5.3.3.2.3 Maapiirkondade kultuuripärandi säilitamine ja selle kvaliteedi parandamine
— Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 57 osutatud hõlmatud tegevus-liikide kirjeldus.
- 5.3.3.3 **Koolitus ja teavitamine**
— Koolituse ja teavitamisega hõlmatud valdkond või valdkonnad;
— kavandatavate meetmete raames abi saavate ettevõtjate liik.
- 5.3.3.4 **Oskuste omandamine, elavdamine ja rakenda-mine**
— Oskuste omandamine ja elavdamine: hõlmatud tegevusliikide kirjeldus;
— kohaliku arengu strateegiaid rakendavad avaliku ja erasektori part-nerlused vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/ 2005 artikli 59 punktile e, v.a kõnealuse määruse artikli 62 lõike 1 punktis b osutatud üksused: avaliku ja erasektori partnerluste kirjeldus (esindatud part-nerid, erasektorit esindavate partnerite protsent, volitused otsuste langetamiseks), nende soovituslik arv ning hõlmatava ala suurus ja elanikkonna arv, nende avaliku ja erasektori partnerluste raken-datavad 3. telje meetmed, säte tagamaks, et partnerluste jooksev-kulud mahuvad nende kohaliku arengu strateegiale tehtavate riiklike kulutuste 15 %lise ülemmäära sisse.

▼B5.3.4 **4. telg: Leader-lähenemise rakendamine**5.3.4.1 **Kohaliku arengu strateegiad**

- Kohalike tegevusrühmade valimise kord ja ajakava (sh objektiivsed valimiskriteeriumid ja kohalike tegevusrühmade soovituslik kavandata arv) ning kohaliku arengu strateegiatega hõlmatud maapiirkondade kavandata protsent;
- artikli 37 lõikes 3 sätestatud piiridest välja jääva elanikkonna arvuga alade valimise põhjendus;
- kohalikes tegevusrühmades tegevuste valimise kord;
- kohalike tegevusrühmade suhtes kohaldatavate rahade liikumise diagrammide kirjeldus.

5.3.4.2 **Territooriumide- ja riikidevaheline koostöö**

- Territooriumide- ja riikidevahelise koostöö projektide valimise objektiivsed kriteeriumid, kord ja ajakava.

5.3.4.3 **Kohaliku tegevusrühma juhtimine, oskuste omandamine ja territooriumi arendamine**

- Kohalike tegevusrühmade juhtimisele tehtavate kulutuste maksimaalne osakaal nende eelarves;
- *Leader*-teljega seotud oskuste omandamiseks ja arendamiseks kasutatavate määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 59 punktide a–d kohaste kulutuste soovituslik hinnanguline suurus ;

▼M1

- Miinimumnõuded Bulgaaria ja Rumeenia puhul artiklis 37a osutatud võimalike kohalike tegevusrühmade määratlemiseks.

5.3.5. **Täiendavad otsetoetused**

- Ühenduse toetus aastateks 2007, 2008 ja 2009.
- Makseasutuse nimetamine.

▼M45.3.6. **Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 3 punktis a osutatud tegevuste liikide loetelu kuni kõnealuse määruse artikli 69 lõikes 5a osutatud summadeni;**

Telg/meede	Tegevuse liik	Võimalik mõju	Olemasolev või uus tegevuse liik	Viide asjaomase tegevuse liigi kirjeldusele maaelu arengu meetmes	Väljundinäitaja – eesmärk
1. telg Meede 111			
Meede			
2. telg Meede 211			
Meede			
3. telg Meede 311			
Meede ...					
4. telg Meede 411			
Meede ...					

NB: Veerus "Olemasolev või uus tegevuse liik" näidatakse, kas määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a osutatud tegevuse liik oli lisatud juba 31. detsembrist 2008 kohaldatavasse maaelu arengu meetmesse. Sellega seoses loetakse olemasolevate tegevuste liikide muudatusi samuti "uuteks tegevuste liikideks".

▼ **B**

6. **Kahest tabelist koosnev rahastamiskava**
(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16 punkt d)

▼ **M4**

- 6.1. *EAFRD iga-aastane panus (eurodes)*

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mittelähenemiskiirkonnad							
Lähenemiskiirkonnad (*)							
Äärepoolseimad piirkonnad ja Egeuse mere saared (**)							
Vabatahtlik ümbersuunamine (***)							
Lisatoetus Portugalile							
Lisatoetus määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 69 lõike 5a kohaselt – mittelähenemiskiirkond							
Lisatoetus määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 69 lõike 5a kohaselt – lähenemiskiirkond (****)							
Kokku							

(*) Lähenemiskiirkondadega liikmesriikide jaoks.

(**) Äärepoolseimate piirkondadega liikmesriikide ja Egeuse mere saarte jaoks.

(***) Liikmesriikide jaoks, kes kohaldavad määrusest (EÜ) nr 378/2007 tulenevalt vabatahtlikku ümbersuunamist.

(****) Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 69 lõike 5a kohaselt lisavahendeid saavate liikmesriikide jaoks, kellel on lähenemiskiirkondi.

▼ **B**

- 6.2. *Rahastamiskava telgede kaupa (kogu perioodi jooksul, eurodes)*

► **M4** ⁽¹⁾ ◀

Telg	Riiklik panus		
	Riiklik panus kokku	EAFRD panus (%)	EAFRD summa
1. telg			
2. telg			
3. telg			
4. telg			
Tehniline abi			
Kokku			

▼ **M1**

- 6.2a. *Bulgaaria ja Rumeenia rahastamiskavad telgede kaupa (eurodes, kogu perioodi jooksul).*

Telg	Riiklik toetus		
	Riiklik toetus kokku	EAFRD toetusmäär (%)	EAFRD summa
1. telg			
2. telg			

(1) Tabel 6.2 tuleb täita tabeli 6.1 ühel real esitatud EAFRD panuse iga allsumma puhul.

▼ **M1**

3. telg			
4. telg			
Tehniline abi			
Täiendavad otsetoetused			
Kokku			

▼ **M5**

- 6.3. *Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 16a osutatud tegevuste soovituslik eelarve ajavahemikuks 1. jaanuar 2009 – 31. detsember 2013 (artikli 16a lõige 3b) kuni määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 69 lõikes 5a sätestatud summadeni).*

Telg/meede	EAFRD panus ajavahemikul 2009–2013
1. telg	
Meede 111	...
Meede
1. telg kokku	...
2. telg	
Meede 211	...
Meede
2. telg kokku	...
3. telg	...
Meede 311	
Meede 321	
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktides a–f loetletud prioriteetidega	
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktis g loetletud prioriteetidega	
Meede ...	
3. telg kokku	...
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktides a–f loetletud prioriteetidega	
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktis g loetletud prioriteetidega	
4. telg	...
Meede 411	
Meede 413	
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktides a–f loetletud prioriteetidega	

▼ **M5**

Telg/meede	EAFRD panus ajavahemikul 2009–2013
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktis g loetletud prioriteetidega Meede ...	
4. telg kokku — Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktides a–f loetletud prioriteetidega — Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktis g loetletud prioriteetidega	...
Programm kokku	
Kokku 1., 2., 3. ja 4. telje kohased meetmed, mis on seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktides a–f loetletud prioriteetidega	...
Kokku 3. ja 4. telje kohased meetmed, mis on seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktis g loetletud prioriteetidega	

▼ **B**

NB: Käesoleva lisa punkti 5.2 esimeses taandes osutatud üleminekulukulutused lisatakse punktide 6.1, 6.2 ja 7 tabelitesse. Selliste kulutuste tuvastamiseks kasutavad liikmesriigid määruse (EÜ) nr 1320/2006 II lisas esitatud vastavustabelit. ► **M1** Bulgaaria ja Rumeenia puhul kasutatakse selliste kulutuste kindlakstegemiseks komisjoni määruse (EÜ) nr 248/2007 I lisas esitatud vastavustabelit. ◀

7. **Soovituslik jaotus maaelu arengu meetmete kaupa (eurodes, kogu perioodi jooksul)**

Meede/telg	Riiklikud kulutused	Erasektori kulutused	Kulutused kokku
Meede 111			
Meede 112			
Meede 121			
Meede 1...			
1. telg kokku			
Meede 211			
Meede 212			
Meede 221			
Meede 2...			

▼ B

Meede/telg	Riiklikud kulutused	Erasektori kulutused	Kulutused kokku
2. telg kokku			
Meede 311			
Meede 312			
Meede 321			
Meede 3...			
3. telg kokku			
41 Kohaliku arengu strateegiad: — 411 Konkurentsivõime — 412 Keskkond/maade hooldamine — 413 Elu kvaliteet/mitmekesistamine			
421 Koostöö:			
431 Jooksevkulud, oskuste omandamine ja elavdamine			
4. telg kokku (*)			
1.–4. telg kokku			
511 Tehniline abi millest (vajaduse korral) hüvitatakse riiklikule maaeluvõrgustikule: a) jooksevkulud b) tegevuskava			
Kõik kokku			

(*) Selleks, et kontrollida vastavust määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklile 17, kohaldatakse kohaliku arengu strateegiatest tulenevat telgede vahelist jagamise meetodit 4. teljele tehtud kogueraldise suhtes.

▼ M1

7a.

Soovituslik jaotus maaelu arengumeetmete kaupa Bulgaaria ja Rumeenia puhul (eurodes, kogu perioodi jooksul)

Meede/telg	Riiklikud kulutused	Erasektori kulutused	Kulutused kokku
Meede 111			
Meede 112			
Meede 121			
Meede 1...			
1. telg kokku			
Meede 211			
Meede 212			
Meede 221			

▼ **M1**

Meede/telg	Riiklikud kulutused	Erasektori kulutused	Kulutused kokku
Meede 2...			
2. telg kokku			
Meede 311			
Meede 312			
Meede 321			
Meede 3...			
3. telg kokku			
41 Kohalikud arengustrateegiad: — 411 Konkurentsivõime — 412 Keskkonna juhtimine/maahaldus — 413 Elukvaliteet/mitmekesistamine			
421 Koostöö:			
431 Jooksevkulud, oskuste omandamine ja arendamine			
4. telg kokku (*)			
511 Tehniline abi millest (vajaduse korral) hüvitatakse riiklikule maaeluvõrgustikule: a) jooksevkulud b) tegevuskava			
611 Täiendavad otsetoetused			
Kõik kokku			

(*) Selleks et kontrollida vastavust määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 17, kohaldatakse kohalikest arengustrateegiatest tulenevate telgede vahelist jaotust 4. teljele tehtud kogueraldise suhtes.

▼ **B**

Konsolideeritud rahastamistabel ja soovituslik esialgne meetmete tabel peab järgima punktide 6.1. 6.2 ja 7 tabelite ülesehitust ja järgmise loetelu järjekorda:

Erinevate meetmete koodid on järgmised:

- (111) kutseõppe- ja teavitamismeetmed (sh teadustulemuste ja uudsete tavade levitamine) põllumajandus- ja toidusektori ning metsandussektoriga seotud isikutele;
- (112) noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine;
- (113) põllumajandustootjate ja põllumajandusettevõtete töötajate ennetähtaegne pensionile jäämine;
- (114) nõuandeteenuste kasutamine põllumajandustootjate ja metsa valdajate poolt;
- (115) põllumajandusettevõtte juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste ning metsanduse nõuandeteenuste loomine;
- (121) põllumajandusettevõtete moderniseerimine;
- (122) metsade majandusliku väärtuse parandamine;
- (123) põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine;
- (124) põllumajandus- ja toidusektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö;

▼B

- (125) põllumajanduse ja metsanduse arengu ja kohanemisega seotud infrastruktuuri parandamine ja arendamine;
- (126) loodusõnnetustes kahjustatud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ja asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine;
- (131) põllumajandustootjate abistamine kohanemisel ühenduse õigusaktidel põhinevate rangete nõuetega;
- (132) toidukvaliteedikavades osalevate põllumajandustootjate toetamine;
- (133) tootjarühmade toetamine toidukvaliteedikavadega hõlmatud toodete edendamisel ja neist teavitamisel;
- (141) ümberkorraldatavate elatuspõllumajandusettevõtete toetamine;
- (142) tootjarühmade loomine;

▼M1

- (143) Põllumajandustootjatele nõuande- ja teabeleviteenuste osutamine Bulgaarias ja Rumeenias;

▼M4

- (144) Ühise turukorralduse reformi tõttu ümberkorraldatavad põllumajandusettevõtted;

▼B

- (211) ebasoodsate looduslike tingimuste toetus mägipiirkondade põllumajandustootjatele;
- (212) ebasoodsate looduslike tingimuste toetus muudele põllumajandustootjatele kui mägipiirkondade põllumajandustootjad;
- (213) Natura 2000 toetus ja direktiiviga 2000/60/EÜ seotud toetus;
- (214) põllumajanduslik keskkonnatoetus;
- (215) loomade heaolu toetus;
- (216) vähetootlike investeeringute toetus;
- (221) põllumajandusmaa esmane metsastamine;
- (222) põllumajandusmaal agrometsandussüsteemide esmarajamine;
- (223) muu maa esmane metsastamine;
- (224) Natura 2000 toetus;
- (225) metsanduse keskkonnatoetus;
- (226) metsapotentsiaali taastamine ja ennetustegevus;
- (227) vähetootlike investeeringute toetus;
- (311) mitmekesistamine mittepõllumajandusliku tegevuse suunas;
- (312) mikroettevõtete rajamis- ja arendamistoetus;
- (313) turismi soodustamine;
- (321) põhiteenused majandusele ja maaelanikkonnale;
- (322) külade uuendamine ja arendamine;
- (323) maapiirkondade kultuuripärandi säilitamine ja selle kvaliteedi parandamine;
- (331) koolitus ja teavitamine 3. teljega hõlmatud valdkondades tegutsevatele ettevõtjatele;
- (341) oskuste omandamine ja elavdamine, et koostada kohaliku arengu strateegia ja seda arendada;
- (410) kohaliku arengu strateegiad;
- (411) konkurentsivõime;
- (412) keskkond/maade hooldamine;
- (413) elu kvaliteet/mitmekesistamine;

▼B

- (421) riikide- ja piirkondadevaheline koostöö;
- (431) kohaliku tegevusrühma juhtimine, oskuste omandamine ja elavdamine;
- (511) tehniline abi ;

▼M1

- (611) Täiendavad otsetoetused Bulgaaria ja Rumeenia jaoks.

▼B

8. **Vajaduse korral tabel, mis näitab riiklikku lisarahastamist iga telje kohta ja määruses (EÜ) nr 1698/2005 osutatud meetmete kaupa**

Tabel

Riiklik lisarahastamine (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16 punkt f)

(eurodes, kogu perioodi jooksul)

1. telg	
Meede 111	
...	
1. telg kokku	
2. telg	
Meede 211	
...	
2. telg kokku	
3. telg	
Meede 311	
...	
3. telg kokku	
4. telg	
Meede 411	
...	
4. telg kokku	
1.–4. telg kokku	

9. **Vajalikud elemendid konkurentsieskirjade alusel hindamiseks ja vajaduse korral asutamislepingu artiklite 87, 88 ja 89 kohaselt lubatud selliste abikavade loetelu, mida kasutatakse programmide rakendamiseks**

(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16 punkt g)

Allpool esitatud punktides A ja B osutatud riigiabi andmise eeskirjad peavad kehtima kogu programmi tsükli vältel nii algele esitamisele kui ka hilisematele muudatustele.

A. Asutamislepingu artikli 36 reguleerimisalasse kuuluvate meetmete ja tegevuste puhul kas:

- näidata, kas toetust antakse seoses komisjoni määrusega (EÜ) nr 1860/2004⁽¹⁾ (vähese tähtsusega abi kohta põllumajandus-sektoris); või
- näidata registreerimisnumber ja viide komisjoni erandimäärusele, mis võeti vastu nõukogu määruse (EÜ) nr 994/98⁽²⁾ alusel, mille kohaselt meede kasutusele võeti; või
- näidata juhtumi number ja viitenumber, mille alusel komisjon on tunnistanud meetme asutamislepingule vastavaks; või

⁽¹⁾ ELT L 325, 28.10.2004, lk 4.

⁽²⁾ EÜT L 142, 14.5.1998, lk 1.

▼ B

- esitada komisjoni määrusele (EÜ) nr 794/2004 ⁽¹⁾ lisatud vastav teabeleht.

▼ M3

- B. ► M4 Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklite 25, 27 (viimasel juhul ainult määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 89 osutatud täiendava riikliku rahastamise puhul), 43–49 ja 52 kohaste meetmete ning kõnealuse määruse artiklite 21, 24, 28, 29, 30 ja 35a kohaste meetmete alla kuuluvate tegevuste puhul, mis ei kuulu asutamislepingu artikli 36 reguleerimisalasse, kas ◀

- näidata, kas toetust antakse seoses komisjoni määrusega (EÜ) nr 1998/2006, ⁽²⁾ või
- esitada registreerimisnumber ja viide komisjoni erandimäärusele, mis võeti vastu määruse (EÜ) nr 994/98 alusel, mille kohaselt meede kasutusele võeti, või
- näidata juhtumi number ja viitenumber, mille alusel komisjon on tunnistanud meetme EÜ asutamislepingule vastavaks, või
- näidata, millistel muudel põhjustel peaks asjaomane abikava sisaldama olemasolevat abi määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti b tähenduses (sh olemasolevad abimeetmed ühinemislepingute tähenduses).

▼ B

Kõnealused meetmed tuleb esitada riigiabi tabeli vormis, mis on esitatud järgnevalt:

- C. Riigiabi tabeli vorm, mis tuleb lisada iga maa arengu programmi juurde

Meetme kood	Abikava nimetus	Märge kava seaduspärasuse kohta (*)	Abikava kestus

(*) Näidata ära vastavalt:

- vähese tähtsusega abi hõlmavas määruses käsitletavate meetmete puhul – “Igasugune käesoleva meetme raames antav abi on kooskõlas vähese tähtsusega abi hõlmava määrusega (EÜ) nr (...)”;
- kinnitatud abikavade puhul – viide riigiabi kinnitavale komisjoni otsusele (sh riigiabi number ja kinnituskirja viited);
- grupierandabi puhul – viide konkreetsele grupierandi määrusele ja registreerimisnumbrile;
- muude kehtivate abimeetmete puhul:
 1. mail 2004 ühinenud liikmesriikid ja 1. jaanuaril 2007 ühinenud “uute liikmesriikide” puhul: 1) enne aastat 1995 andma hakatud abi puhul: “–”; 2) viide ühinemislepingu loetelus esitatud meetme numbrile; 3) viide vahemenetlusega seotud kirjale vastuväidete puudumise kohta;
 - b) muude kehtivate abijuhtude puhul: esitavad vastav põhjendus.

Riigiabi tabeliga peab kaasnema liikmesriigipoolne kohustus, et kui kohaldatakse punktis B loetletud kavasid, mille puhul riigiabieeskirjades või vastavas riigiabi kinnitavas otsuses sätestatud tingimuste ja kohustuste kohaselt nõutakse konkreetsete teatiste esitamist, siis need ka esitatakse kooskõlas asutamislepingu artikli 88 lõikega 3.

10. **Teave vastastikuse täiendavuse kohta meetmete puhul, mida rahastatakse muudest ühise põllumajanduspoliitika vahenditest, ühtekuuluvuspoliitika raames ning Euroopa Kalandusfondist**

(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 5, artikli 16 lõige h ja artikkel 60)

- 10.1 *Hindamine ja vahendid vastastikuseks täiendavuseks järgmistega:*

- ühenduse tegevused, poliitikavaldkonnad ja prioriteedid, eelkõige majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse ning Euroopa Kalandusfondi eesmärgid;

⁽¹⁾ ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 379, 28.12.2006, lk 5.

▼B

- Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist või muudest käesoleva määruse I lisas loetletud sektorite rahastamisvahenditest rahastatavad meetmed.
 - 10.2 *Seoses 1.–3. telje meetmetega:*
 - piiristuskriteeriumid meetmetele, mis on suunatud ühenduse mõne muu toetusvahendi (eelkõige struktuurifondide ja Euroopa Kalandusfondi) alusel abikõlblikele tegevustele.
 - 10.3 *Seoses 4. telje meetmetega:*
 - 4. teljega hõlmatud ja Euroopa Kalandusfondi abil rühmade rakendatavate kohaliku arengu strateegiate eristamise kriteeriumid ning koostöö ja struktuurifondidega seotud koostööeesmärgi eristamise kriteeriumid.
 - 10.4 Vajaduse korral tuleb esitada teave vastastikuse täiendavuse kohta muude ühenduse rahastamisvahenditega.
 - 11. **Pädevad ametiasutused ja vastutavad organid**

(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16 punkti i alapunkt i)

 - Liikmesriigid määravad kõik määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 74 lõikega 2 ettenähtud asutused; teadmiseks nende juhtimis- ja kontrollsüsteemide kokkuvõtlik kirjeldus.
 - 12. **Seire- ja hindamissüsteemide kirjeldus ning seirekomitee kavandatav koosseis**

(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16 punkti i alapunkt ii ja artikkel 77)

 - 12.1 *Seire- ja hindamissüsteemide kirjeldus*

Seire- ja hindamissüsteemid moodustatakse maaelu arengu programmi väljundi-, tulemus-, lähte- ja mõjunäitajate ühtse loetelu (sh VIII lisas esitatud ühise seire- ja hindamisraamistiku) ning muude artikli 62 lõikes 3 osutatud elementide alusel. Igas maaelu arengu programmis määratakse kindlaks riiklike ja/või piirkondlike vajadusi ning programmiala spetsiifilisi tingimusi ja eesmärgi kajastavad lisanäitajad. Näitajate jaoks kogutud andmed võivad tuleneda maapinna kaugseire üleilmse süsteemi (GEOSS) või ühenduse projektide, nagu üleilmne keskkonna- ja turvaseire (GMES), raames väljatöötatud normidest.
 - 12.2 *Seirekomisjoni kavandatav koosseis*
13. **Programmi avalikustamist tagavad sätted**

(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 76)

Kirjeldada teavitamiskava ning käesoleva määruse artiklis 58 ja VI lisas esitatud elemente.

- 13.1 Meetmed võimalike abisaajate, kutseorganisatsioonide, majandus-, sotsiaal- ja keskkonnapartnerite, meeste ja naiste vahelise võrdõigussuhte edendamiseks tegelevate organite ning valitsusväliste organisatsioonide teavitamiseks programmi pakutavatest võimalustest ning eeskirjadest, milles käsitletakse juurdepääsu programmi rahastamisele.
- 13.2 Meetmed abisaajate teavitamiseks ühenduse panuse kohta.
- 13.3 Meetmed avalikkuse teavitamiseks ühenduse rolli kohta programmides ja sellest tulenevatest tulemustest.
14. **Partnerid, kellega konsulteeriti, ja konsulteerimise tulemused**

(Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 6 ja artikli 16 lõige j)

- 14.1 *Partnerid, kellega konsulteeriti*

Loetelu pädevatest piirkondlikest, kohalikest ja muudest avalik-õiguslikest asutustest, majandus- ja sotsiaalpartneritest ning teistest asjaomastest kodanikuühiskonda esindavatest organitest, valitsusvälistest organisatsioonidest (sh keskkonnaorganisatsioonidest) ning meeste ja naiste vahelise võrdõigussuhte edendamise eest vastutavatest organitest.

▼B

- 14.2 *Konsulteerimise tulemused*
- Konsulteerimistulemuste kokkuvõte (sh konsulteerimise kuupäevad ning programmi kommenteerimiseks ja sellesse oma panuse andmiseks ettenähtud aeg); näidata, mil määral on saadud arvamusi ja nõuandeid arvesse võetud.
15. **Meeste ja naiste vaheline võrdõiguslikkus ning mittediskrimineerimine**
- (Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 8)
- 15.1 Kirjeldada, kuidas edendatakse naiste ja meeste vahelist võrdõiguslikkust programmi rakendamise igas etapis (kavandamine, rakendamine, seire ja hindamine).
- 15.2 Kirjeldada, kuidas programmi rakendamise erinevates etappides ennetatakse diskrimineerimist soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse põhjal.
16. **Tehnilise abiga seotud tegevused**
- (Määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 66 lõige 2 ja artikkel 68)
- 16.1 *Tehnilise abina rahastatavate programmi ettevalmistus-, juhtimis-, seire-, hindamis-, teavitamis- ja kontrollimistegevuste kirjeldus.*
- 16.2 *Riiklik maaeluvõrgustik*
- Riiklikku maaeluvõrgustikku kuuluvate maaelu arenguga tegelevate organisatsioonide ja asutuste loetelu;
 - riikliku maaeluvõrgustiku loomise kord ja ajakava;
 - riiklikule maaeluvõrgustikule kavandatavate peamiste tegevusliikide kokkuvõtlik kirjeldus. Kõnealused tegevused on aluseks tegevuskavale, mille koostab korraldusasutus ja millele antakse toetust määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 68 lõike 2 punkti b alusel;
 - vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 68 lõike 2 punktidele a ja b riikliku maaeluvõrgustiku loomiseks ja tegutsemiseks ning tegevuskava rakendamiseks reserveeritud summa. Kõnealuse summa raames tuleb eristada seda osa, millest rahastatakse võrgustiku juhtimiseks vajalikku struktuuri, ja osa, millest rahastatakse tegevuskava. Programmis peavad olema sätted selle tagamiseks, et punktis a osutatud summa aja jooksul liigselt ei suureneks.

**B. ERIPROGRAMMID RIIKLIKELE MAAELUVÕRGUSTIKELE
(ARTIKLI 41 LÕIKED 3 JA 5)**

Kui määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 66 lõike 3 teise lõigu alusel esitavad piirkondlikke programme rakendavad liikmesriigid kinnitamiseks konkreetse maaeluvõrgustike loomise ja tegutsemise programmi, peab kõnealune programm sisaldama järgmisi elemente:

- a) iiklikku maaeluvõrgustikku kuuluvate maaelu arenguga tegelevate organisatsioonide ja asutuste loetelu;
- b) riikliku maaeluvõrgustiku loomise kord ja ajakava;
- c) riiklikule maaeluvõrgustikule kavandatavate peamiste tegevusliikide kokkuvõtlik kirjeldus. Kõnealused tegevused on aluseks tegevuskavale, mille koostab korraldusasutus ja millele antakse toetust määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 68 lõike 2 punkti b alusel;
- d) vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 68 lõike 2 punktidele a ja b riikliku maaeluvõrgustiku loomiseks ja tegutsemiseks ning tegevuskava rakendamiseks eraldatud summa ning EAFRD panuse jaotus aastate kaupa, mis peab olema kooskõlas määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 69 lõikega 1.
- e) järgmises vormis finantstabel kogu programmi töö perioodiks (eurodes, jooksvates hindades):

Maaeluvõrgustikule tehtavate kulutuste liik	Riiklikud kulutused kokku	EAFRD panus
a) maaeluvõrgustiku struktuuri juhtimiseks		

▼B

Maaeluvõrgustikule tehtavate kulutuste liik	Riiklikud kulutused kokku	EAFRD panus
b) riikliku maaeluvõrgustiku tegevuskava rakendamiseks, k.a hindamiseks		
Kokku		

- f) pädevate ametiasutuste ja vastutavate organite määramine;
- g) seire- ja hindamissüsteemi kirjeldus ning seirekomitee kavandatav koosseis.

▼B*III LISA***ABI MALTA TOOTJARÜHMADELE**

Toetus tootjarühma loomiseks (artikli 25 lõikes 2 osutatud miinimumsumma)

Eurot	Aasta
63 000	1. aasta
63 000	2. aasta
63 000	3. aasta
60 000	4. aasta
50 000	5. aasta

IV LISA

OHUSTATUD TÕUGUDE KÜNNISED (ARTIKLI 27 LÕIGE 4)

Abikõlblikud põllumajandusloomade liigid	Künnised, millest väiksema arvu puhul käsitatakse kohalikku tõugu põllumajanduse jaoks kadumisohus olevana (emaste aretusloomade arv (*))
Veised	7 500
Lambad	10 000
Kitsed	10 000
Hobuslased	5 000
Sead	15 000
Linnud	25 000

(*) Kõigi ELi liikmesriikide kohta arvatatud kõigi sama tõugu emaste aretusloomade arv, mis on olemas tõupuhtaks sigimiseks ning mis on registreeritud liikmesriigi tunnustatud aretusorganisatsiooni tõuraamatus vastavalt ühenduse zootehnikaalastele õigusaktidele.

▼B*V LISA***TABEL LOOMADE LOOMÜHIKUTESSE ARVUTAMISEKS (ARTIKLI
27 LÕIGE 13)**

Pullid, lehmad ja muud üle kahe aasta vanused veised ning üle kuue kuu vanused hobuslased	1,0 LÜ
Kuus kuud kuni kaks aastat vanad veised	0,6 LÜ
Alla kuue kuu vanused veised	0,4 LÜ
Lambad	0,15 LÜ
Kitsed	0,15 LÜ
Aretusemised > 50 kg	0,5 LÜ
Muud sead	0,3 LÜ
Munakanad	0,014 LÜ
Muud kodulinnud ⁽¹⁾	0,03 LÜ

▼M3

⁽¹⁾ Kõnealust loomühikutesse arvutamise määra võib suurendada, võttes arvesse olemasolevaid teaduslikke tõendusmaterjale, mille kohta maaelu arengu programmides tuleb anda selgitus ja seda nõuetekohaselt põhjendada.

VI LISA

EAFRDst ANTA VAST ABIST TEAVITAMINE (OSUTATUD ARTIKLI 58 LÕIKES 3)

1. Võimalike abisaajate ja abisaajate teavitamist käsitlevad meetmed

1.1. Võimalike abisaajate teavitamist käsitlevad meetmed

Läbipaistvuse eesmärgil levitavad korraldusasutused võimalikult täielikku teavet rahastamisvõimalustest, mida pakutakse maaelu arengu programmi raames ühenduse ja liikmesriikide antava ühisabiga.

Selleks tagab korraldusasutus, et maaelu arengu programmist ja EAFRD panusest teavitatakse laialdaselt ning et abi antakse kõikidele asjast huvitatutele, kes seda taotlevad.

Korraldusasutus annab võimalikele abisaajatele selget, üksikasjalikku ja ajakohastatud teavet järgmise kohta:

- a) halduskord, mida tuleb maaelu arengu programmi raames antava toetuse saamiseks järgida;
- b) rahastamisaotluse läbivaatamise korra kirjeldus;
- c) abikõlblikkuse tingimused ja/või rahastatavate projektide valimise ja hindamise kriteeriumid;
- d) selliste isikute või riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi kontaktisikute nimed, kes oskavad selgitada tegevuste valimise ja hindamise kriteeriumeid ning seda, kuidas maaelu arengu programmid toimivad.

Korraldusasutus tagab, et võimalikele abisaajatele suunatud teavitamisemeetmetes osalevad vahendajatena tegutseda võivad organid, eelkõige:

- a) kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused;
- b) kutseorganisatsioonid;
- c) majandus- ja sotsiaalpartnerid;
- d) valitsusvälised organisatsioonid, eelkõige meeste ja naiste vahelist võrdõiguslikkust edendavad ning keskkonnakaitsega tegelevad organid;
- e) Euroopa-alast teavet jagavad keskused;
- f) komisjoni esindused liikmesriikides.

Korraldusasutus teavitab võimalikke abisaajaid punktis 2.1 osutatud avaldamisest.

1.2. Abisaajate teavitamist käsitlevad meetmed

Korraldusasutus tagab, et abi andmisest teavitamise vormiga teatatakse abisaajatele, et tegevust rahastatakse osaliselt EAFRDst rahastatava programmi raames ja asjaomase maaelu arengu programmi prioriteetsest teljest.

2. Avalikkuse teavitamist käsitlevad meetmed

Maaelu arengu programmi korraldusasutus ja abisaajad astuvad samme maaelu arengu programmi raames rahastatavatest meetmetest teavitamiseks vastavalt käesolevale määrusele.

2.1. Korraldusasutuse ülesanded

Korraldusasutus teavitab avalikkust maaelu arengu programmi komisjoni-poolsest kinnitamisest, programmi ajakohastamisest, programmi rakendamisest tulenevatest peamistest saavutustest ja programmi lõpetamisest.

Korraldusasutus rakendab teavitamisemeetmeid kasutades ajakohasel territoriaalsel tasandil kõiki infokandjaid. Samuti kasutavad nad teavitamiskampaaniaid, paber- ja elektroonilisi trükiseid ning muid sobivatena käsitatavaid infokandjaid.

▼ B

Avalikkuse teavitamist käsitlevad meetmed peavad sisaldama punktis 3.1 sätestatud elemente.

2.2. *Abisaajate kohustused*

Kui maaelu arengu programmiga hõlmatud tegevus tingib üle viiekümne tuhande euro suuruse investeeringu (näiteks põllumajandus- või toiduettevõttesse), paigaldab abisaaja selgitava tahvlikese.

Üle viiesaja tuhande euro suuruste kogukuludega infrastruktuuriobjektidele paigaldatakse kuulutustahvel.

Selgitav tahvlike paigaldatakse ka 4. telje raames rahastatavate kohalike tegevusrühmade asukohta.

Kõnealustel tahvli(ke)stel kirjeldatakse projekti/tegevust ja punktis 3.1 osutatud elemente. Kõnesolev teave katab tahvli(kese)st vähemalt 25 %.

3. **Teavitamis- ja avalikustamismeetmete tehnilised omadused**

3.1. *Juhtlause ja logo*

Kõik teavitamistegevused peavad sisaldama järgmisi elemente:

— Euroopa Liidu lippu vastavalt punktis 4 sätestatud graafilistele normidele ning ühenduse rolli selgitust järgmise väitega:

“Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond: Euroopa investeeringud maapiirkondadesse”.

— *Leader*-telje raames rahastatavate tegevuste ja meetmete puhul kasutatakse *Leaderi* logo.

3.2. *Teabematerjalid*

— Trükised (brošüürid, voldikud ja teabelehed) EAFRDst osaliselt rahastatavate meetmete ja tegevuste kohta peavad tiitellehel sisaldama selget viidet ühenduse osaluse kohta ning ühenduse embleemi, kui kasutatakse ka riiklikku või piirkondlikku embleemi. Trükised peavad sisaldama viiteid teabe eest vastutavale organile ja asjaomase abipaketi rakendamise eest vastutavale korraldusasutusele.

— Kui teave on avaldatud elektrooniliselt (veebilehel, võimalikele abisaajatele ettenähtud andmebaasis) või audiovisuaalsel kujul, kohaldatakse esimest taanet analoogia järgi. Teavituskava koostamisel tuleb piisavat tähelepanu pöörata uutele tehnoloogiatele, mis võimaldavad teabe kiiret ja tõhusat levitamist ning soodustavad dialoogi avalikkusega.

EAFRDd käsitlevad veebisaidid peavad sisaldama:

— viidet EAFRD panusele vähemalt avalehel;

— hüperlinki komisjoni veebilehele EAFRD kohta.

4. **Embleemi tegemise juhised ja standardvärvide määratlus**

4.1. *Euroopa lipp*

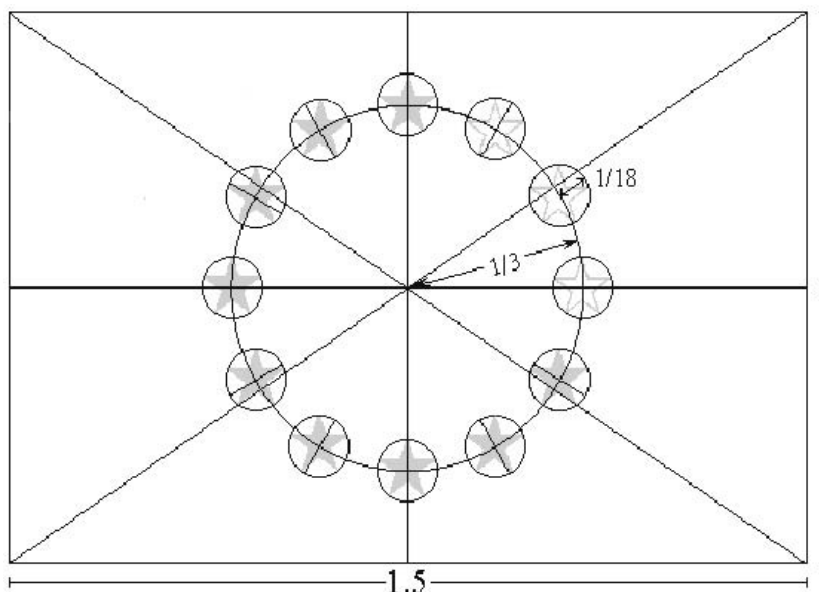
Sümbolite kirjeldus

Sinise taeva taustal moodustavad 12 kuldset tähte ringi, mis kujutab Euroopa rahvaste liitu. Tähtede arv ei muutu, sest arv kaksteist sümboliseerib täiuslikkust ja ühtsust.

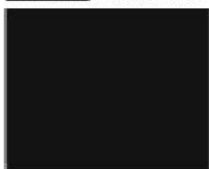
EAFRDst rahastatavate projektide puhul peab fondi nimi olema Euroopa lipust allpool.

Heraldiline kirjeldus

Lasuurpinnal asuv ring kaheteistkümnest kuldsest viisnurksest tähest, mille tipud ei puutu kokku.

▼ **B****Geomeetriline kirjeldus**

Embleem kujutab sinist ristkülikukujulist lippu, mille laius on 1,5 pikkust. Üksteisest võrdsel kaugusel asuvad kaksteist kuldset tähte moodustavad mõttelise ringi, mille keskpunkt on ristküliku diagonaalide lõikumispunkt. Ringi raadius on üks kolmandik lipu pikkusest. Igal tähel on viis tippu, mis asuvad mõttelise ringi piirjoonel, selle ringi raadius on üks kaheksateistkümmendik lipu pikkusest. Kõik tähed on püstised, s.t masti suhtes täisnurga alt mõõdetuna on üks tipp vertikaaljoonel ja kaks tippu horisontaaljoonel. Ring on moodustatud nii, et iga täht vastab ühele täistunnile kella numbrilaulal. Tähtede arv on muutumatu.

Värvide kasutamine**PANTONE REFLEX BLUE**

Embleemi värvid on järgmised:

PANTONE REFLEX BLUE ristküliku pinna jaoks; **PANTONE YELLOW** tähtede jaoks. **PANTONE**'i värvide rahvusvaheline tootevalik on laialdaselt saadaval ja kergesti kättesaadav ka mitteprofessionaalidele.

PANTONE YELLOW

Neljavärviprotsess:

Kui kasutatakse neljavärviprotsessi, ei ole võimalik kasutada kahte standardvärvi. Seetõttu tuleb need valmistada neljavärviprotsessi nelja värviga. **PANTONE YELLOW** saadakse 100 %lise Process Yellow' kasutamise teel. 100 %lise Process Cyani ja 80 %lise Process Magenta segamisel saab värvitooni, mis on väga sarnane **PANTONE REFLEX BLUE**'ga.

Internet

PANTONE REFLEX BLUE vastab veebi värvitabeli värvitoonile RGB:0/0/153 (hexadecimal: 000099) ja **PANTONE YELLOW** vastab veebi värvitabeli värvitoonile RGB:255/204/0 (hexadecimal: FFCC00).

▼B

Mustvalge reprodutseerimisprotsess

Kui on võimalik kasutada ainult musta, tuleb teha mustaga ristküliku kontuur ja trükkida mustvalged tähed.

Kui kasutada on ainult sinine värv (see peab olema kindlasti Reflex Blue), tuleb seda kasutada 100 %iselt tähtede reprodutseerimiseks valgena negatiivis ja 100 % iselt tausta reprodutseerimiseks sinisena.

Värvilise tausta reprodutseerimine

Embleem reprodutseeritakse eelistatavalt valgele taustale. Vältida tuleb mitmevärvilist tausta ja igal juhul sellist, mis ei sobi kokku sinisega. Kui värvilisele taustale alternatiivi ei ole, tõmmata ristküliku ümber valge piirjoon, mille laius on üks kahekümneviiesik ristküliku kõrgusest.

4.2. *Leaderi logo*

▼ B

VII LISA

A. MAAELU ARENGU PROGRAMMIDE IGA-AASTASTE
ARENGUARUANNETE ÜLESEHITUS JA SISU (ARTIKKEL 60)

1. **Üldtingimuste muudatused (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 82 lõike 2 punkt a)**
 - Üldtingimuste muudatused, millel on otsene mõju programmi rakendamise tingimustele (st muudatused õigusaktides või ootamatud sotsiaal-majanduslikud arengud);
 - ühenduse ja siseriikliku poliitika muudatus, mis mõjutab EAFRD ja muude rahastamisvahendite kooskõla.
2. **Programmi areng seoses seatud eesmärkidega väljundi- ja tulemusnäitajate alusel (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 82 lõike 2 punkt b)**

Saavutuste analüüs mõõdetuna seirenäitajate abil (sh algselt seatud eesmärkide poole liikumises saavutatud edu kvalitatiivne analüüs). Kasutada tuleb käesoleva määruse VIII lisas esitatud näitajate loetelu (väljundi- ja tulemusnäitajad). Kõnealuste ühisesse seire- ja hindamisraamistikku kuuluvate näitajate kõrval kasutatakse ka programmispetsiifilisi näitajaid, et efektiivselt hinnata eesmärkide suunas liikumist.

▼ M5

Iga liikmesriik, kes saab määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 69 lõike 5a kohaselt täiendavaid rahalisi vahendeid, peaks 2010. aastal esitatavasse aastaaruandes esimest korda lisama eraldi peatüki, mis hõlmab vähemalt sama analüüsi, mis on nimetatud esimeses lõigus seoses kõnealuse määruse artikli 16a lõikes 1 osutatud prioriteetidega seotud tegevustega.

▼ M4

Liikmesriigid, kes kohaldavad uut meetet “144 Ümberkorraldatavad põllumajandusettevõtted”, peaksid esitama aruande saavutustest, pidades silmas selle meetme eesmärke.

▼ B

3. **Programmi rahaline teostamine, esitades iga meetme puhul abisaajatele tehtud kulutuste aruande; kui programm hõlmab lähenemiseesmärgi suhtes abikõlblikke piirkondi, määratletakse kulutused eraldi (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 82 lõike 2 punkt c).**

Programmi rahalist teostamist kirjeldav kokkuvõtlik tabel peab sisaldama vähemalt järgmist teavet:

			<i>Eurodes</i>	
Teljed/meetmed			Iga-aastased toetused – aasta N	Toetused kokku aastatel 2007–N
1. telg				
Meede 111				
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006				
Meede ...				
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006				
1. telg kokku				
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006				

▼B

Teljed/meetmed	Iga-aastased toetused – aasta N	Toetused kokku aastatel 2007–N
2. telg		
Meede 211		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		
Meede ...		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		
2. telg kokku		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		
3. telg		
Meede 311		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		
Meede ...		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		
3. telg kokku		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		
4. telg		
Meede 411		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		
Meede 4...		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		
4. telg kokku		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		
Tehniline abi		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		
Programm kokku		
— sellest üleminekukulutused vastavalt määrusele (EÜ) nr 1320/2006		

Läheneesmärgiga hõlmatud piirkondade jaoks kehtestatakse eraldi vähemalt samasugust teavet sisaldav tabel ning nii lähenemis- kui mitte-läheneespiirkondi hõlmavate programmide jaoks ka konsolideeritud programmitasandi tabel.

▼M5

- 3a. Programmi rahastamine uute küsimuste ja lairibainfrastruktuuriga seotud tegevuste puhul, esitades iga meetme kohta kuluaruande pärast 1. jaanuari 2009 abisaajatele makstud summade kohta määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõikes 1 osutatud tegevuste eest ning kõnealuse määruse artikli 69 lõikes 5a osutatud summade ulatuses.

Kõnealust liiki tegevuste rahastamist kirjeldav kokkuvõtlik tabel sisaldab vähemalt järgmist teavet:

Telg/meede	Iga-aastased toetused – aasta N	Toetused kokku aastatel 2009–N
Meede 111
Meede ...		
1. telg kokku
Meede 211
Meede ...		
2. telg kokku
Meede 311
Meede 321		
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktides a–f loetletud prioriteetidega		
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktis g loetletud prioriteetidega		
Meede ...		
3. telg kokku		...
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktides a–f loetletud prioriteetidega		
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktis g loetletud prioriteetidega		
Meede 411		...
Meede 413		
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktides a–f loetletud prioriteetidega		
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktis g loetletud prioriteetidega		

▼M5

Telg/meede	Iga-aastased toetused – aasta N	Toetused kokku aastatel 2009–N
Meede ...		
4. telg kokku
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktides a–f loetletud prioriteetidega		
— Seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktis g loetletud prioriteetidega		
Programm kokku
Kokku 1., 2., 3. ja 4. telje kohased meetmed, mis on seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktides a–f loetletud prioriteetidega		
Kokku 3. ja 4. telje kohased meetmed, mis on seotud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 16a lõike 1 punktis g loetletud prioriteetidega		

▼B

4. **Püsihindamistegevuste kokkuvõtte vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 86 lõikele 3 (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 82 lõike 2 punkt d)**

Seirekomisjonile esitatavate aruannete alusel kooskõlas määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 86 lõikega 3 kehtestatud püsihindamistegevuste (sh kõnealuse määruse artikli 84 lõikes 5 ning artikli 86 lõigetes 1 ja 2 sätestatud elementidega seotud tegevuste) kokkuvõtte.

5. **Programmi rakendamise kvaliteedi ja tõhususe tagamiseks korraldus- ja seirekomisjoni võetud meetmed (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 82 lõike 2 punkt e), eelkõige:**

- i) seire- ja hindamismeetmed;
- ii) kokkuvõtte programmi haldamisel tekkinud suuremate probleemide ja võetud meetmetest, sealhulgas vastusena määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 83 esitatud märkustele;
- iii) tehnilise abi kasutamine.

Kui riiklike maaeluvõrgustike loomiseks ja toimimiseks antakse programmi raames tehnilist abi, kirjeldatakse arengu aastaaruandes võrgustiku loomise ja juhtimise korda ning tegevuskava rakendamise järku. Selles näidatakse ka, kuidas kulutusi teostati (eristus määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 68 lõike 2 punktide a ja b vahel).

- iv) programmi avalikustamise tagamiseks vastavalt määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklile 76 võetud meetmed

Aruandes peab olema kokkuvõtlik kirjeldus teavitamismeetmetest, mida rakendati, et teavitada maaelu arengu programmist vastavalt käesoleva määruse artiklile 58 ja VI lisale.

6. **Deklaratsioon ühenduse poliitika järgimise kohta toetuse kontekstis, sealhulgas ettetulnud probleemide ja nende lahendamiseks võetud meetmete määratlemine (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 82 lõike 2 punkt f)**

Kõnealune ühenduse poliitika järgimine hõlmab eelkõige konkurentsi, riigihangete, keskkonnakaitse ja parendustega seotud eeskirju ning soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise edendamist.

▼B

7. **Vajaduse korral määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 33 kohaselt tagasimakstud toetuse taaskasutamine (määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 82 lõike 2 punkt g)**

B. RIIKLIKKE MAAELUVÕRGUSTIKKE HÕLMAVATE ERIPROGRAMMIDE IGA-AASTASTE ARENGUARUANNETE VORM (ARTIKKEL 60)

Kui liikmesriigid kasutavad määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 66 lõike 3 teises lõigus sätestatud võimalust, peavad eriprogrammide iga-aastased arenguaruanded sisaldama järgmist:

- a) võrgustiku loomise ja juhtimise korra kirjeldus;
- b) tegevuskava rakendamise järk;
- c) programmi rahalisele rakendamisele viitav tabel, milles eristatakse määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 68 lõike 2 punkte a ja b:

Riiklikule maaeluvõrgustikule tehtud kulutuste liik	Iga-aastased toetused – aasta N	Toetused kokku aastatel 2007–N
a) maaeluvõrgustiku struktuuri juhtimiseks		
b) riikliku maaeluvõrgustiku tegevuskava rakendamiseks		
Kokku		

- d) vajaduse korral käesoleva lisa A osa punktides 4–7 käsitletud teave.

VIII LISA

ÜHISTE LÄHTE-, VÄLJUNDI-, TULEMUS- JA MÖJUNÄITAJATE LOETELU

I. ÜHISED LÄHTENÄITAJAD

1. Eesmärkidega seotud lähtenäitajad

TELG		Näitaja	
Horisontaalne	(*) 1	Majandusareng	
	(*) 2	Tööhõive määr	
	(*) 3	Töötus	
1. TELG. Põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõime parandamine	(*) 4	Koolitus ja haridus põllumajanduses	
	5	Vanuseline struktuur põllumajanduses	
	(*) 6	Töövõljalikus põllumajanduses	
	7	Kapitali kogumahutus põhivarasse põllumajanduses (kokku)	
	8	Primaarsektori tööhõive areng	
	9	Primaarsektori majandusareng	
	(*) 10	Töövõljalikus toiduainetööstuses	
	11	Kapitali kogumahutus põhivarasse toiduainetööstuses (kokku)	
	12	Tööhõive areng toiduainetööstuses	
	13	Toiduainetööstuse majandusareng	
	(*) 14	Töövõljalikus metsanduses	
	15	Kapitali kogumahutus põhivarasse metsanduses (kokku)	
	16	Elatuspõllumajanduse osatähtsus uutes liikmesriikides	
	2. TELG. Keskonna ja paikkonna parandamine maade hooldamise kaudu	(*) 17	Bioloogiline mitmekesisus: põllumajandusmaal elavate lindude populatsioon
		(*) 18	Bioloogiline mitmekesisus: kõrge loodusväärtusega põllumajandusmaa ja mets
		19	Bioloogiline mitmekesisus: puuliikide koosseis
(*) 20		Vee kvaliteet: toitainete kogubilanss	
21		Vee kvaliteet: nitraadi- ja pestitsiidireostus	
22		Pinnas: erosioonitundlikud piirkonnad	
23		Pinnas: mahepõllumajandus	
(*) 24		Kliimamuutus: taastuva energia tootmine põllumajanduses ja metsanduses	
25		Kliimamuutus: kasutuses olev põllumajandusmaa, mida kasutatakse taastuva energia tootmiseks	
26		Kliimamuutus/õhu kvaliteet: põllumajandusest pärit kasvuhoonegaaside heitmed	

▼B

TELG		Näitaja
3. TELG. Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamine ja majandustegevuse mitmekesistamise soodustamine	(*) 27	Muu tulusa tegevusega põllumajandus- tootjad
	(*) 28	Mittepõllumajandussektori tööhõive areng
	(*) 29	Mittepõllumajandussektori majandus- areng
	(*) 30	Füüsilisest isikust ettevõtjana tegutse- mise areng
	31	Turismi infrastruktuur maapiirkonnas
	(*) 32	Internetiga ühinemine maapiirkondades
	(*) 33	Teenusektori areng
	34	Sisse- ja väljaränne
	(*) 35	Elukestev õpe maapiirkondades
Leader	(*) 36	Kohalike tegevusrühmade areng

(*) Viitab riikliku strateegia LEAD-näitajatele ja määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 11 lõike 3 punktis c ja artikli 13 lõike 2 punktis a ettenähtud strateegilisele seirele.

2. Kontekstiga seotud lähtenäitajad

TELG		Näitaja
Horisontaalne	1	Maapiirkondade kindlaksmääramine
	2	Maapiirkondade olulisus
1. TELG. Põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõime parandamine	3	Põllumajanduslik maakasutus
	4	Põllumajandusettevõtte struktuur
	5	Metsanduse struktuur
	6	Metsa tootlikkus
2. TELG. Keskkonna ja paikkonna parandamine maade hooldamise kaudu	7	Taimkate
	8	Vähemsoodsad piirkonnad
	9	Ekstensivpõllumajanduse piirkonnad
	10	Natura 2000 ala
	11	Bioloogiline mitmekesisus: hoiumets
	12	Metsaala areng
	13	Metsa ökosüsteemi tervis
	14	Vee kvaliteet
	15	Veekasutus
	16	Kaitsvad metsad peamiselt seoses pinnase ja veega

TELG		Näitaja
3. TELG.	17	Rahvastikutihedus
Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamine ja majandustegevuse mitmekesistamise soodustamine	18	Vanuseline struktuur
	19	Majanduse struktuur
	20	Tööhõive struktuur
	21	Pikaajaline töötus
	22	Haridussaavutused
	23	Interneti-infrastruktuur

II. ÜHISED VÄLJUNDINÄITAJAD

1. TELG. PÕLLUMAJANDUS- JA METSANDUSSEKTORI KONKURENTSIVÕIME PARANDAMINE

Kood	Meede	Väljundinäitajad (*)
111	Kutseõppe- ja teavitamismeetmed	— Koolituses osalejate arv — Koolituspäevade arv
112	Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine	— Abi saavate noorte põllumajandustootjate arv — Investeeringute kogumaht
113	Ennetähtaegselt pensionile jäämine	— Ennetähtaegselt pensionile jäävate põllumajandustootjate arv — Ennetähtaegselt pensionile jäävate põllumajandusettevõtete töötajate arv — Vabanenud hektarite arv
114	Nõuandeteenuste kasutamine	— Toetust saavate põllumajandustootjate arv — Toetust saavate metsa valdajate arv
115	Juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste loomine	— Vastloodud juhtimis-, asendus- ja nõuandeteenuste arv
121	Põllumajandusettevõtete moderniseerimine	— Investeermistoetust saavate põllumajandusettevõtete arv — Investeeringute kogumaht
122	Metsade majandusliku väärtuse parandamine	— Investeermistoetust saavate metsamajandusettevõtete arv — Investeeringute kogumaht
123	Põllumajandustoodetele ja metsasaadustele lisandväärtuse andmine	— Toetust saavate ettevõtete arv — Investeeringute kogumaht
124	Põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, töötlemisviiside ja tehnoloogiate arendamise alane koostöö	— Toetust saavate koostööalgatuste arv

▼ **B**

Kood	Meede	Väljundinääitajad (*)
125	Põllumajanduse ja metsanduse arengu ja kohanemisega seotud infrastruktuur	— Toetust saavate tegevuste arv — Investeeringute kogumaht
126	Loodusõnnetustes kahjustatud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ja asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine	— Toetust saav kahjustatud põllumajandusmaa pindala — Investeeringute kogumaht
131	Ühenduse õigusaktidel põhinevate nõuetega vastavusse viimine	— Abisaajate arv
132	Põllumajandustootjate osalemine toidukvaliteedikavades	— Toidukvaliteedikavades osalevate toetust saavate põllumajandusettevõtete arv
133	Teavitamis- ja edendamistegevus	— Toetust saavate tegevuste arv
141	Elatuspõllumajandus	— Toetust saavate elatuspõllumajandusettevõtete arv
142	Tootjarühmad	— Toetust saavate tootjarühmade arv — Toetust saavate tootjarühmade käive
144	Ühise turukorralduse reformi tõttu ümberkorraldatavad põllumajandusettevõtted	Toetust saavate põllumajandusettevõtete arv

▼ **M4**▼ **B**

(*) Iga meetme puhul esitatakse saadud taotluste arv ja heakskiidetud taotluste arv.

2. TELG. KESKKONNA JA PAIKKONNA PARANDAMINE MAADE HOOLDAMISE KAUDU

Kood	Meede	Väljundinääitajad (*)
211	Ebasoodsate looduslike tingimuste toetus mägipiirkondade põllumajandustootjatele	— Toetust saavate põllumajandusettevõtete arv mägipiirkondades — Toetust saav põllumajandusmaa mägipiirkondades
212	Toetus põllumajandustootjatele ebasoodsate tingimustega piirkondades, v.a. mägipiirkonnad	— Toetust saavate põllumajandustootjate arv ebasoodsate looduslike tingimustega piirkondades, v.a. mägipiirkonnad — Toetust saava ebasoodsate looduslike tingimustega põllumajandusmaa pindala, v.a. mägipiirkonnad
213	Natura 2000 toetus ja direktiiviga 2000/60/EÜ seotud toetus	— Toetust saavate põllumajandusettevõtete arv Natura 2000 aladel/veepoliitika raamdirektiivi alusel — Natura 2000/veepoliitika raamdirektiivi alusel toetust saav põllumajandusmaa

▼B

Kood	Meede	Väljundinäitajad (*)
214	Põllumajanduslik keskkonnatoetus	<ul style="list-style-type: none"> — Toetust saavate põllumajandusettevõtete ja muude maahaldajate ettevõtete arv — Põllumajanduslikku keskkonnatoetust saavate alade kogupindala — Kõnealuse meetme raames põllumajanduslikku keskkonnatoetust saavate alade füüsiline pindala — Lepingute arv kokku — Geneetiliste ressurssidega seotud tegevuste arv
215	Loomade heaolu toetus	<ul style="list-style-type: none"> — Toetust saavate põllumajandusettevõtete arv — Loomade heaolu käsitlevate lepingute arv
216	Vähetootlikud investeeringud	<ul style="list-style-type: none"> — Toetust saavate põllumajandusettevõtete ja muude maahaldajate ettevõtete arv — Investeeringute kogumaht
221	Põllumajandusmaa esmane metsastamine	<ul style="list-style-type: none"> — Metsastamistoetust saavate abisaajate arv — Metsastatud maa hektarid
222	Põllumajandusmaal agrometsandussüsteemide esmarajamine	<ul style="list-style-type: none"> — Abisaajate arv — Uute agrometsandussüsteemidega hõlmatud hektarid
223	Muu maa esmane metsastamine	<ul style="list-style-type: none"> — Metsastamistoetust saavate abisaajate arv — Metsastatud maa hektarid
224	Natura 2000 toetus	<ul style="list-style-type: none"> — Abi saavate metsandusettevõtete arv Natura 2000 alal — Toetust saav metsamaa (ha) Natura 2000 alal
225	Metsanduse keskkonnatoetus	<ul style="list-style-type: none"> — Toetust saavate metsandusettevõtete arv — Metsanduse keskkonnatoetusega hõlmatud metsaala kogupindala — Metsanduse keskkonnatoetusega hõlmatud metsa füüsiline pindala — Lepingute arv
226	Metsapotentsiaali taastamine ja ennetustegevus	<ul style="list-style-type: none"> — Ennetus-/taastamistegevuste arv — Toetust saavate kahjustatud metsade pindala — Investeeringute kogumaht
227	Vähetootlikud investeeringud	<ul style="list-style-type: none"> — Toetust saavate metsa valdajate arv — Investeeringute kogumaht

(*) Iga meetme puhul esitatakse saadud taotluste arv ja heakskiidetud taotluste arv.

▼B3. *TELG. MAAPIIRKONDADE ELU KVALITEEDI PARANDAMINE JA MAJANDUSTEGEVUSE MITMEKESISTAMISE SOODUSTAMINE*

Kood	Meede	Väljundnäitajad (*)
311	Mitmekesistamine mittepõllumajandusliku tegevuse suunas	— Abisaajate arv — Investeeringute kogumaht
312	Ettevõtte rajamine ja arendamine	— Toetust saavate/loodavate mikroetevõtete arv
313	Turismi soodustamine	— Toetust saavate uute turismialaste tegevuste arv — Investeeringute kogumaht
321	Majanduse ja maaelanikkonna põhiteenused	— Toetust saavate tegevuste arv — Investeeringute kogumaht
322	Külade uuendamine ja arendamine	— Külade arv, kus tegevus toimus — Investeeringute kogumaht
323	Maapiirkondade kultuuripärandi säilitamine ja selle kvaliteedi parandamine	— Toetust saavate maapiirkondade kultuuripärandiga seotud tegevuste arv — Investeeringute kogumaht
331	Koolitus ja teavitamine	— Toetust saavate ja tegevustes osalevate ettevõtjate arv — Osalejate koolituspäevade arv
341	Oskuste omandamine ja elavdamine ning kohaliku arengu strateegia rakendamine	— Oskuste omandamise ja elavdamisega seotud tegevuste arv — Tegevustes osalejate arv — Toetust saavate avaliku ja erasektori partnerluste arv

(*) Iga meetme puhul esitatakse saadud taotluste arv ja heakskiidetud taotluste arv.

4. *TELG. LEADER*

Kood	Meede	Väljundnäitajad (*)
41	Kohaliku arengu strateegiate rakendamine 411 — konkurentsivõime 412 — keskkond/made hooldamine 413 — elu kvaliteet/mitmekesistamine	— Kohalike tegevusrühmade arv — Kohalike tegevusrühmade hõlmatava ala kogusuurus — Kohalike tegevusrühmade hõlmatava ala kogu elanikkond — Kohalike tegevusrühmade rahastatavate projektide arv — Abisaajate arv
421	Koostööprojektide rakendamine	— Koostööprojektide arv — Koostööd tegevate kohalike tegevusrühmade

▼B

Kood	Meede	Väljundnäitajad (*)
431	Kohaliku tegevusrühma juhtimine, oskuste omandamine ja piirkonna arendamine, nagu on osutatud artiklis 59	— Toetust saavate tegevuste arv

(*) Iga meetme puhul esitatakse saadud taotluste arv ja heakskiidetud taotluste arv.

III. ÜHISED TULEMUSNÄITAJAD

Telg/eesmärk	Näitaja
Põllumajandus- ja metsandussektori konkurentsivõime parandamine	<ol style="list-style-type: none"> (1) Põllumajanduse ja/või metsandusega seotud koolituse edukalt läbinud osalejate arv (2) Toetust saavate põllumajandusettevõtete/ettevõtete kogu lisandväärtuse kasv (3) Uusi tooteid ja/või tehnikaid juurutavate põllumajandusettevõtete/ettevõtete arv (4) Tunnustatud kvaliteedimarki kandvate/nõuetele vastavate põllumajandustoodete väärtus (5) Turule tulevate põllumajandusettevõtete arv
Keskkonna ja paikkonna parandamine maade hooldamise kaudu	<ol style="list-style-type: none"> (6) Edukalt hooldatav ala, mis aitab kaasa: <ol style="list-style-type: none"> (a) bioloogilisele mitmekesisusele ja kõrge loodusväärtusega põllumajandusele ja metsandusele (b) vee kvaliteedile (c) kliimamuutuse mõju leevendamisele (d) mulla kvaliteedile (e) marginaliseerumise ja maa kasutamata jätmise vältimisele.
Maapiirkondade elu kvaliteedi parandamine ja majandustegevuse mitmekesistamise soodustamine	<ol style="list-style-type: none"> (7) Toetust saavate ettevõtete mittepõllumajandusliku kogu lisandväärtuse kasv (8) Loodud töökohtade koguarv (9) Lisandunud turistide arv (10) Parematest teenustest kasu saav elanikkond maapiirkondades (11) Interneti leviku kasv maapiirkondades (12) Koolituse edukalt läbinud osalejate arv

IV. ÜHISED MÕJUNÄITAJAD

	Näitaja
1	Majanduskasv
2	Töökohtade loomine
3	Tööviljakus
4	Bioloogilise mitmekesisuse vähenemise tagasipööramine
5	Kõrge loodusväärtusega põllumajandus- ja metsamaa hooldamine
6	Vee kvaliteedi paranemine
7	Kliimamuutuse vastu võitlemisele kaasaaitamine